

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla powiatu
węgrowskiego**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza powiatu	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	10
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	15
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie węgrowskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	16
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów Powiatu węgrowskiego w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	18
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	18
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	24
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców powiatu węgrowskiego	33
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	33
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	35
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie węgrowskim	59
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	59
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	61
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	63
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	65

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	68
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu	69
Spis tabel.....	71
Spis wykresów	72

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

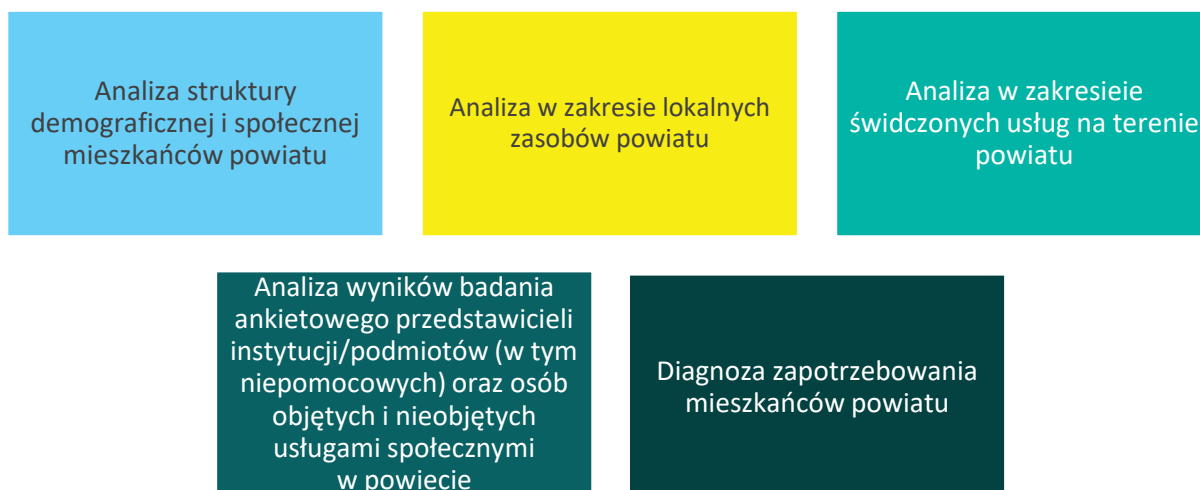
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy powiatu węgrowskiego. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie węgrowskim oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Powiat węgrowski zamieszkiwało na koniec 2023 roku 61 908 osób, z czego 31 097 stanowiły kobiety, a 30 811 mężczyźni. Spośród ogółu ludności 12 096 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 34 944 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, zaś 14 868 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza powiatu

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej powiatu wynikało, że jego dochody per capita były wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

W powiecie węgrowskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 235, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Na terenie powiatu działała także spółdzielnie socjalne oraz warsztaty terapii zajęciowej.

W powiecie węgrowskim funkcjonowało 14 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: 1 PCPR, 9 OPS, 2 DPS, 1 ŚDS i 1 OIK. Na terenie powiatu działały również lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: Dzienny dom senior+, uniwersytety trzeciego wieku, placówki opiekuńczo-wychowawcze, schronisko dla osób bezdomnych, Kluby seniora (w tym Klub senior+), placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, świetlice opiekuńczo-wychowawcze, świetlice socjoterapeutyczne.

W przypadku placówek niepomocowych, w powiecie funkcjonowało na koniec 2023 roku 9 bibliotek, 9 bibliotek, placówki służby zdrowia, 3 ośrodki kultury, 1 muzeum.

W 2023 roku gminy powiatu węgrowskiego dysponowały 616 mieszkaniami komunalnymi, w tym 60 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 66 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwały 42 osoby.

W ramach projektów gminy oferowały także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie węgrowskim pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 roku ze świadczeń w tej formie skorzystały 1 122 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 769 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni oraz osoby w wieku 0–17 lat.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku należy wymienić:

- ubóstwo, które dotknęło 712 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 422 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 353 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 318 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa, która dotyczyła 181 rodzin, w tym 144 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu węgrowskiego przeprowadziły 1 566 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 257 rodzin, liczących łącznie 3 205 osób. Praca socjalna została skierowana do 845 rodzin, w których znajdowało się łącznie 1 932 osoby. W tym samym roku zawarto 4 kontrakty socjalne.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie powiatu węgrowskiego liczba osób starszych wynosiła 14 868, co stanowiło 24,02% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 206 rodzin spośród osób starszych, z czego 104 z nich były jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 398 członków tych rodzin, co stanowiło 0,64% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu węgrowskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 76 osób na łączną kwotę 627 750 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych, prowadzony przez miasto Łochów z 34 miejscami
- dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku z 23 miejscami prowadzony przez gminę
- Kluby seniora (w tym Klub senior+)
- 2 uniwersytety trzeciego wieku.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu węgrowskiego dobrze wspierają osoby starsze (32% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminy powiatu węgrowskiego osobom starszym są niewystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (45% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu węgrowskiego osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w powiecie węgrowskim zamieszkiwało 9 370 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 422 rodziny zamieszkujące gminy powiatu węgrowskiego, w których żyło łącznie 790 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 8 osób na łączną kwotę 13 560 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 22 osobom na łączną kwotę 173 752 zł

- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 36 osób kwotą 60 000 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 226 osób na łączną kwotę 595 318 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 36 świadczeń na łączną kwotę 208 268 zł dla 36 osób z niepełnosprawnościami.

W powiecie węgrowskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 1 648 405 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 452 884 zł
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyniosły 35 312 zł.

W ramach projektów gminy oferowały także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu węgrowskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (36% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminy powiatu węgrowskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu węgrowskiego osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 8 rodzinom, obejmującym łącznie 16 osób, co stanowiło 0,03% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 8 osobom na łączną kwotę 104 449 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i było to schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez gminę z 5 miejscami.

Wśród ankietowanych mieszkańców powiatu węgrowskiego przeważa zdanie, że gminy dobrze wspierają osoby w kryzysie bezdomności (23% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu węgrowskiego są niewystarczające (33% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (41% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu węgrowskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w powiecie węgrowskim wskazywała, że w 2023 roku 353 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 64 rodziny, w których funkcjonowało 106 osób. Narkomania

występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 5 rodzinach, w których żyło 5 osób. Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 2 125 373 zł, a w przypadku narkomanii 39 033 zł. W 2023 roku przyznano 23 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 16 480 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez powiat, który zapewniał 30 miejsc
- warsztat terapii zajęciowej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi były świadczone dla 22 osób, którym przyznano świadczenia na łączną kwotę 134 333 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu węgrowskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (29% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu węgrowskiego są niewystarczające (42% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (48% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu węgrowskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie węgrowskim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie węgrowskim zamieszkiwało 12 096 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 19,54% mieszkańców powiatu. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 41,32% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyły łącznie 2 582 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 146 i stanowiły 23,86% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 232 i stanowiły 37,91% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 143 i stanowiły 23,37% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 66 i stanowiły 10,78% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 20 i stanowiły 3,27% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 4 i stanowiły 0,65% wszystkich rodzin, a rodzin z 7 i więcej dziećmi była 1 i stanowiła 0,16% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 150 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 476 osób.

W 2023 roku w gminach powiatu węgrowskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 975 dzieci, co stanowiło koszt 598 471 zł. Świadczenia w formie posiłku przyznano 1 067 osobom, obejmującym 534 rodziny, w których żyło 2 226 osób, na co przeznaczono 749 845 zł.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 8 asystentów rodziny objęto 77 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 512 162 zł.

Na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 27 983 228 zł. W gminach powiatu węgrowskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 8 635 zł.

Na wspieranie rodziny w powiecie przeznaczono 535 907 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 10 rodzinom.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 2 079 021 zł, a na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z 30 miejscami, z których korzystało 30 osób, przeznaczono 2 304 381 zł.

Powiat prowadził także placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, z której skorzystało 260 osób.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to:

- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi po 14 miejsc każda prowadzone przez powiat
- 12 świetlic opiekuńczo-wychowawczych
- świetlica socjoterapeutyczna

- ognisko wychowawcze
- ośrodek interwencji kryzysowej, funkcjonujący w strukturach PCPR, prowadzony przez powiat, z którego skorzystało 10 osób.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminy powiatu węgrowskiego rodzin z dziećmi jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych nieco częściej przyznają, że gminy powiatu węgrowskiego źle (28% badanych) niż dobrze (24% badanych) wspierają rodziny z dziećmi. Natomiast opinia mieszkańców niekorzystających z usług społecznych jest równo podzielona (po 25% badanych uważa, że gmina wspiera je źle oraz że wspiera je dobrze).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminy powiatu węgrowskiego rodzinom z dziećmi są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych nieco częściej przyznają, że usługi oferowane przez gminy są niewystarczające (29% badanych) niż są wystarczające (23% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia nieco częściej przyznają, że usługi są wystarczające (29% badanych uważa usługi za wystarczające, a 27% badanych uważa je za niewystarczające).

Wśród badanych mieszkańców przeważa opinia, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (33% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu węgrowskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwo, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

W opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie węgrowskim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Większość (61% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w powiecie słyszała o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (56% ankietowanych) podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, osób, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz innych grup (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie węgrowskim to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz brak wystarczających zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wyszkolenie kadr) – 39% gotowe do 44% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 17% gotowe do 67% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 17% gotowe do 66% niegotowe.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (89% ankietowanych) słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS), i tę ideę ocenia pozytywnie. Spośród przedstawicieli badanych instytucji 83% ankietowanych przyznało, że w ich gminach lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

Zdecydowana większość (61% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminach lub powiecie działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW POWIATU WĘGROWSKIEGO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców powiatu węgrowskiego wynosiła 61 908 osób. Przyrost naturalny w powiecie był ujemny i kształtował się na poziomie -214 osób. Saldo migracyjne również było ujemne i wyniosło -165 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,75% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie węgrowskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	61 908	88 998
Gęstość zaludnienia	50,7	281,6
Przyrost naturalny	-214	-229
Saldo migracji	-165	237
Kobiety na 100 mężczyzn	101	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	12 096, 19,54%	17 872, 19,54%
w tym K	5 844	9 177
w tym M	6 252	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	34 944, 56,45%	51 577, 57,71%
w tym K	15 754	24 155
w tym M	19 190	27 402
Liczba i % osób 65+	14 868, 24,02%	19 569, 22,74%
w tym K	9 499	12 762
w tym M	5 369	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadały 43 osoby w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 78 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 123 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 33%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 24,02%, w tym dla kobiet 15,34%, a dla mężczyzn 8,67%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie węgrowskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu w zł.	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody powiatu per capita	7 620,17 zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	2 740,68 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	97	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą powiecie węgrowskim w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji powiatu, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody powiatu per capita były wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa niż wskaźnik dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie węgrowskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	235	283,5
NGO/ 1000 mieszk.	3,8	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	56,18%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	73,96%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące powiatu węgrowskiego w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO był on wyższy od średniej wojewódzkiej. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźników wyborów samorządowych jak i wyborów parlamentarnych były niższe od średnich wojewódzkich.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W powiecie węgrowskim funkcjonowało 14 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu węgrowskiego

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Piłsudskiego 23, 07-100 Węgrów	Starostwo powiatowe	7	4 565 636 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Centrum Pomocy Społecznej	ul. Gdańska 67, 07-100 Węgrów	Urząd gminy	13	9 147 101 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Wspólna 5, 07-110 Grębków	Urząd gminy	4	3 085 672 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Małkowskiego 20, 07-120 Korytnica	Urząd gminy	5	4 921 577 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Mickiewicza 2, 07-100 Węgrów	Urząd gminy	5	4 577 738 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Aleja Pokoju 75, 07-130 Łochów	Urząd gminy	12	3 532 712 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Plac Wolności 3, 07-106 Miedzna	Urząd gminy	4	2 669 624 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Kuźnica 1, 07-140 Sadowne	Urząd gminy	5	4 549 044 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Węgrowska 22, 07-104 Stoczek	Urząd gminy	9	3 784 604 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wierzbno 88, 07-111 Wierzbno	Urząd gminy	6	918 722 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Samorządowy Dom Pomocy Społecznej w Starych Lipkach	Stare Lipki 65, 07-104 Stoczek	Urząd gminy	Brak danych	Brak danych	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Samorządowy Dom Pomocy Społecznej „Pogodnej Starości”	ul. Zaciszna 8, 07-132 Ostrówek	Urząd gminy	Brak danych	Brak danych	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonujący w strukturach PCPR w Węgrowie	ul. Piłsudskiego 23, 07-100 Węgrów	Starostwo powiatowe	Brak danych	Brak danych	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Węgrowska 5 07-106 Miedzna	Starostwo powiatowe	13	1 034 837 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS powiatu węgrowskiego.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie powiatu węgrowskiego funkcjonowały 1 PCPR, 9 OPS,

2 DPS, 1 ŚDS, 1 OIK. Na terenie powiatu działały również lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: Dzienny dom senior+, uniwersytety trzeciego wieku, placówki opiekuńczo-wychowawcze, schronisko dla osób bezdomnych, Kluby seniora (w tym Klub senior+), placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, świetlice opiekuńczo-wychowawcze, świetlice socjoterapeutyczne.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu węgrowskiego

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacja pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (powiat węgrowski)	81	235	2	0	0	0	1
Węgrów	0	61	2	0	0	0	0
Grębków	6	12	0	0	0	0	0
Korytnica	11	21	0	0	0	0	0
Liw	14	26	0	0	0	0	0
Łochów	14	38	0	0	0	0	0
Miedzna	7	18	0	0	0	0	0
Sadowne	12	28	0	0	0	0	0
Stoczek	6	19	0	0	0	0	0
Wierzbno	11	12	0	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W powiecie węgrowskim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 235 co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Na terenie powiatu funkcjonowały także 2 spółdzielnie socjalne oraz warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu węgrowskiego według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (powiat węgrowski)	235/206	51	17	7	4	6	74	37	2	3	1	2	1	0	1	0
Węgrów	61/54	22	6	4	2	3	2	9	1	2	1	1	0	0	1	0
Grębków	12/13	0	3	0	0	0	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Korytnica	21/19	3	0	0	0	1	13	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Liw	26/25	3	3	2	0	0	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Łochów	38/30	11	2	0	0	1	10	5	0	0	0	0	1	0	0	0
Miedzna	18/15	1	1	0	0	0	10	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Sadowne	28/27	8	2	1	0	0	8	7	0	1	0	0	0	0	0	0
Stoczek	19/14	3	0	0	2	0	6	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Wierzbno	12/9	0	0	0	0	1	4	3	0	0	0	1	0	0	0	0

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych x [dostęp 1.12.2024].

W powiecie węgrowskim w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 235 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 206 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie powiatu były te o charakterze bezpieczeństwa, sportowym, rozwoju lokalnego oraz kulturalnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu węgrowskiego

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Grębkowie	ul. Wspólna 5, 07-110 Grębków	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Lipowa 6, 07-110 Grębków	Jednostka samorządowa	Brak danych	Brak danych	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Korytnicy	ul. Małkowskiego 20A, 07-120 Korytnica	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ¹	Gmina Korytnica	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Liwie z filiami w Ruchnie, Wyszkowie, Starejwsu	ul. Kozia 4, 07-100 Liw	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ²	Gmina Liw	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Biblioteka Publiczna im. Medarda Downarowicza	ul. 1-go Maja 24, 07-130 Łochów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Miejski i Gminny Ośrodek Kultury	ul. 1 Maja 22, 07-130 Łochów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ³	Gmina Łochów	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Miedznie z filią we Wrotnowie i Międzyzlesiu.	Plac Wolności 3, 07-106 Miedzna	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ⁴	Gmina Miedzna	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminny Ośrodek Kultury	ul. Kościuszki 35, 07-140 Sadowne	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433032/korytnica/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

² Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433042/liw/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

³ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433053/lochow/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁴ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433062/miedzna/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Sadownem	ul. Kościuszki 35, 07-140 Sadowne	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Muzeum Ziemi Sadowieńskiej	ul. Kościuszki 74, 07-140 Sadowne	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ⁵	Gmina Sadowne	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Stoczku	Stoczek, ul. Kolejowa 5 B, 07-104 Stoczek	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ⁶	Gmina Stoczek	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Węgrowski Ośrodek Kultury	ul. Adama Mickiewicza 4a, 07-100 Węgrów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Miejska Biblioteka Publiczna im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie	Rynek Mariacki 11, 07-100 Węgrów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ⁷	Gmina Węgrów	Urząd gminy, jednostki samorządu, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzbnie	Wierzbno 93, 07-111 Wierzbno	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ⁸	Gmina Wierzbno	Urząd gminy, podmiot prywatny	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów gmin na terenie powiatu węgrowskiego.

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie powiatu węgrowskiego. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawiony podmiot realizuje różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie powiatu węgrowskiego funkcjonowały: 9 bibliotek, placówki służby zdrowia, 3 ośrodki kultury, 1 muzeum.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

⁵ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433072/sadowne/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁶ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433082/stoczek/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁷ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433011/wegrow/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

⁸ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://ratusz.pl/1433092/wierzbno/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminach powiatu węgrowskiego w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 850	2 026
- świadczenia pieniężne	769	1 254
- świadczenia niepieniężne	1 122	1 162
Liczba rodzin	1 168	1 975
Liczba osób w rodzinach	3 049	3 996

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu węgrowskiego (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	52,76%	36,05%
- w wieku produkcyjnym	36,59%	44,71%
- w wieku poprodukcyjnym	10,65%	19,24%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	44,54%	49,49%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	55,46%	50,51%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu węgrowskiego (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie węgrowskim pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 1 122 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 769 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej wsparcie uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku 0–17 lat.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Ubóstwo	712	18 58	60,96%	60,94%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	8	16	0,68%	0,52%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	181	953	15,5%	31,26%
- w tym wielodzietność	144	808	12,33%	26,5%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Bezrobocie	318	804	27,3%	26,37%
Niepełnosprawność	422	790	36,13%	25,91%
Długotrwała lub ciężka choroba	353	739	30,22%	24,24%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	138	538	11,82%	17,65%
- w tym rodziny niepełne	82	256	7,02%	8,4%
- w tym rodziny wielodzietne	41	222	3,51%	7,28%
Przemoc domowa	16	68	1,37%	2,23%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	64	106	5,48%	3,48%
Narkomania	5	5	0,43%	0,16%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	20	20	1,71%	0,66%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	10	18	0,86%	0,59%
Sytuacja kryzysowa	1	1	0,09%	0,03%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej⁹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo, które dotknęło 712 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 422 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 353 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 318 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa, która dotyczyła 181 rodzin, w tym 144 rodzin wielodzietnych.

⁹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie węgrowskim 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	0	275
- świadczenia pieniężne	0	193
- świadczenia niepieniężne	0	101
Liczba rodzin	0	287
Liczba osób w rodzinach	0	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu węgrowskiego (MRIPS-03R).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	0%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	0%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	0%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	0%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	0%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu węgrowskiego (OZPS).

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 326 osobom na łączną kwotę 2 062 919 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 292 osoby na sumę 1 969 128 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 36 osobom na kwotę 93 791 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 74 osobom na łączną kwotę 186 393 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 74 zasiłków o wartości 129 967 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 23 zasiłki na łączną kwotę 16 480 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 8 zasiłków na sumę 13 560 zł
- z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przyznano 4 świadczenia na sumę 9 950 zł.

W 2023 roku gminy powiatu węgrowskiego udzieliły wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymało 8 osób na łączną kwotę 32 200 zł. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 6 świadczeń na łączną kwotę 28 791 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 511 osobom na łączną kwotę 305 953 zł.

W 2023 roku gminy powiatu węgrowskiego udzieliły wsparcia w postaci dodatku energetycznego 11 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 19 000 zł. Dodatkowo powiat przyznał dodatki mieszkaniowe 545 gospodarstwom domowym, na co przeznaczono łącznie 1 173 213 zł. Gminy w powiecie węgrowskim przeznaczyły w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 53 529 184 zł, w tym

w budżetach OPS-ów 37 186 794 zł. Powiat przekazał na potrzeby pomocy społecznej kwotę 7 840 796 zł, z czego budżet PCPR wyniósł 4 565 636 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gminy powiatu węgrowskiego dysponowały 616 mieszkaniami komunalnymi, w tym 60 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 66 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwały 42 osoby.

Na terenie powiatu funkcjonowały 2 domy pomocy społecznej. W 2023 roku gminy przeznaczyły na pobyt w domach pomocy społecznej dla 131 osób kwotę 4 346 161 zł.

Na terenie powiatu funkcjonował środowiskowy dom samopomocy, który zapewniał 30 miejsc, z których korzystały 34 osoby. W sumie zatrudnione było w nim 13 osób, a koszt jego prowadzenia wyniósł 1 034 837 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu węgrowskiego przeprowadziły 1 566 wywiadów środowiskowych, które objęły 1 257 rodzin, liczących łącznie 3 205 osób. Praca socjalna została skierowana do 845 rodzin, w których znajdowały się łącznie 1 932 osoby. W tym samym roku zawarto 4 kontrakty socjalne.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 14 868, co stanowiło 24,02% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 206 rodzin spośród osób starszych, z czego 104 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 398 członków tych rodzin, co stanowiło 0,64% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu węgrowskiego usługi opiekuńcze świadczone dla 76 osób na łączną kwotę 627 750 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla osób starszych i były to:

- dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych, prowadzony przez miasto Łochów z 34 miejscami
- dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku z 23 miejscami prowadzony przez gminę
- Kluby seniora (w tym Klub senior+)
- 2 uniwersytety trzeciego wieku.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w powiecie węgrowskim zamieszkiwało 9 370 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 422 rodziny zamieszkujące gminy powiatu węgrowskiego, w których żyło

łącznie 790 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 8 osób w kwocie 13 560 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 22 osobom na łączną kwotę 173 752 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięło udział 36 osób kwotą 60 000 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 226 osób na łączną kwotę 595 318 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 36 świadczeń na łączną kwotę 208 268 zł dla 36 osób z niepełnosprawnościami.

W powiecie węgrowskim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 1 648 405 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 452 884 zł
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyniosły 35 312 zł.

W ramach projektów gminy oferowały także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 8 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowiło 0,03% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 8 osobom, na łączną kwotę 104 449 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności i było to schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez gminę z 5 miejscami.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w powiecie węgrowskim wskazywała, że w 2023 roku 353 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały 64 rodziny, w których funkcjonowało 106 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 5 rodzinach, w których żyło 5 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 2 125 373 zł, a na przeciwdziałanie narkomanii 39 033 zł. W 2023 roku przyznano 23 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 16 480 zł.

Na terenie powiatu węgrowskiego funkcjonowały 2 domy pomocy społecznej: dla osób w podeszłym wieku (23 miejsca) oraz dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, który zapewniał 34 miejsca.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone dla 22 osób, na które przyznano świadczenia o łącznej wartości 134 333 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i były to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez powiat, który zapewniał 30 miejsc
- warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie węgrowskim zamieszkiwało 12 096 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 19,54% mieszkańców powiatu. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 41,32% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyły łącznie 2 582 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 146 i stanowiły 23,86% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 232 i stanowiły 37,91% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 143 i stanowiły 23,37% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 66 i stanowiły 10,78% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 20 i stanowiły 3,27% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 4 i stanowiły 0,65% wszystkich rodzin, a rodzin z 7 i więcej dziećmi była 1 i stanowiła 0,16% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 150 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 476 osób.

W 2023 roku w gminach powiatu węgrowskiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 975 dzieci, co stanowiło koszt 598 471 zł. Świadczenia w formie posiłku przyznano 1 067 osobom, obejmującym 534 rodziny, w których żyło 2 226 osób, na co przeznaczono 749 845 zł.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 8 asystentów rodziny objęto 77 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 512 162 zł.

Na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 27 983 228 zł. W gminach powiatu węgrowskiego w 2023 roku na świadczenie wychowawcze wydano 8 635 zł.

Na wspieranie rodziny w powiecie przeznaczono 535 907 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 10 rodzinom.

Na tworzenie i funkcjonowanie żłobków wydano 2 079 021 zł, a na działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych z 30 miejscami, z których korzystało 30 osób, przeznaczono 2 304 381 zł.

Powiat prowadził także placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, z której skorzystało 260 osób.

Na terenie powiatu funkcjonowały placówki wsparcia dla rodzin z dziećmi i były to:

- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi po 14 miejsc każda prowadzone przez powiat
- 12 świetlic opiekuńczo-wychowawczych
- świetlica socjoterapeutyczna
- ognisko wychowawcze
- ośrodek interwencji kryzysowej, funkcjonujący w strukturach PCPR, prowadzony przez powiat, z którego skorzystało 10 osób.

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w powiecie węgrowskim w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie węgrowskim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	X

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu węgrowskiego.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU WĘGROWSKIEGO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców powiatu węgrowskiego wyniosła 930 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

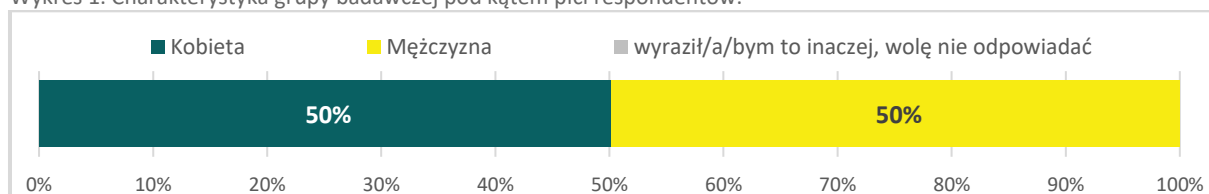
W badaniu mieszkańców gmin powiatu wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

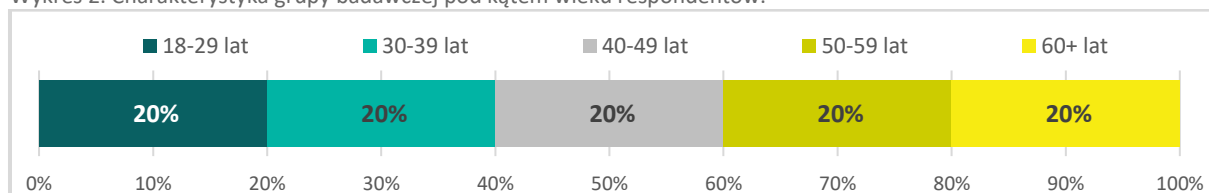
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu zachowana była równowaga pod kątem płci (po 50% badanych).

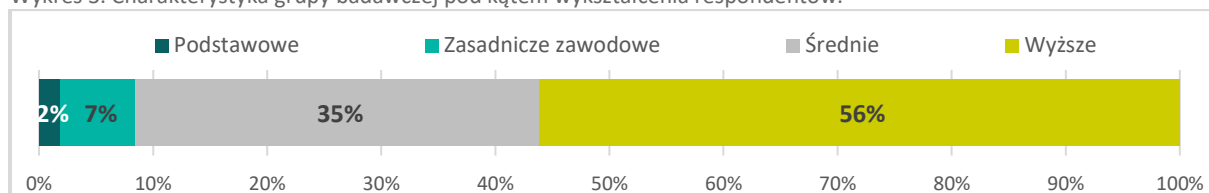
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

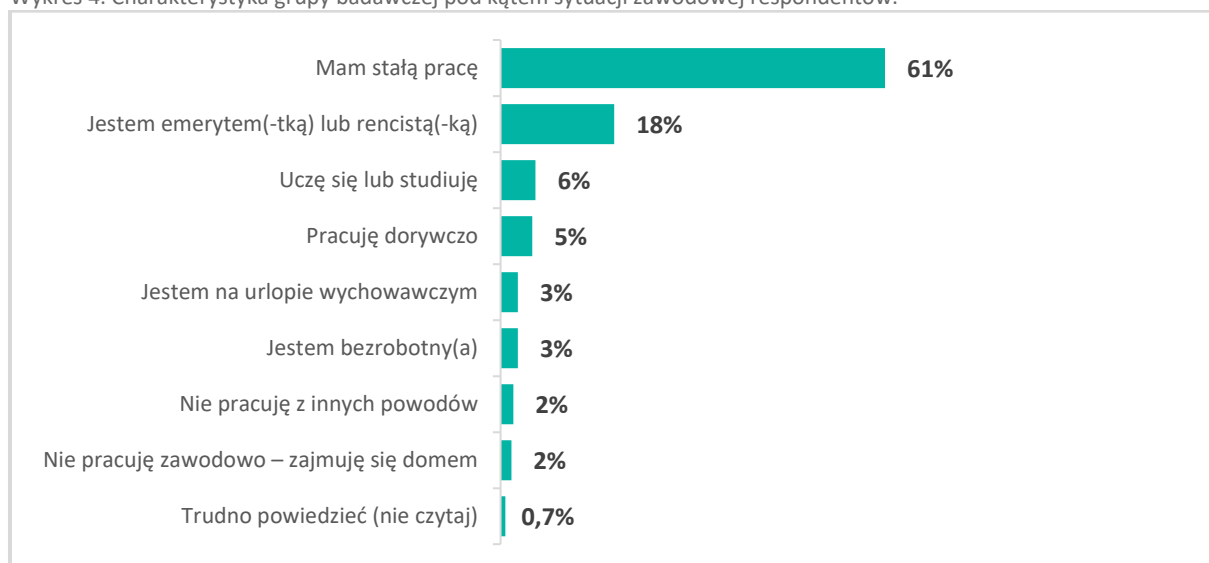
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami były osoby z wykształceniem wyższym (56% badanych) i średnim (35% badanych).

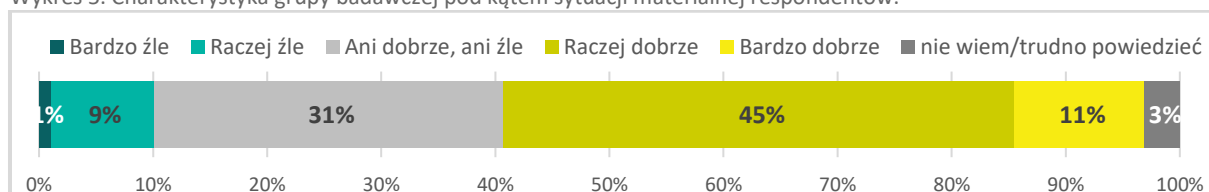
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów wskazuje na przeważającą grupę osób posiadających stałą pracę (61% badanych).

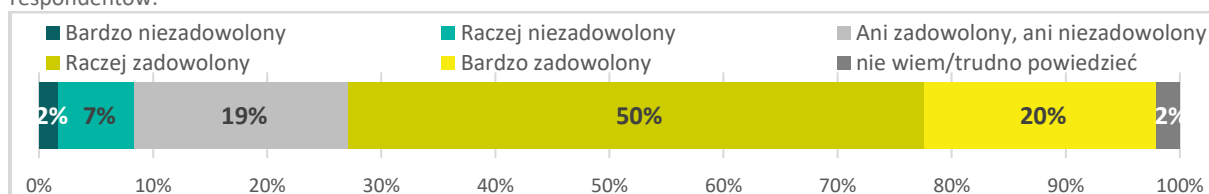
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (45% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (31% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

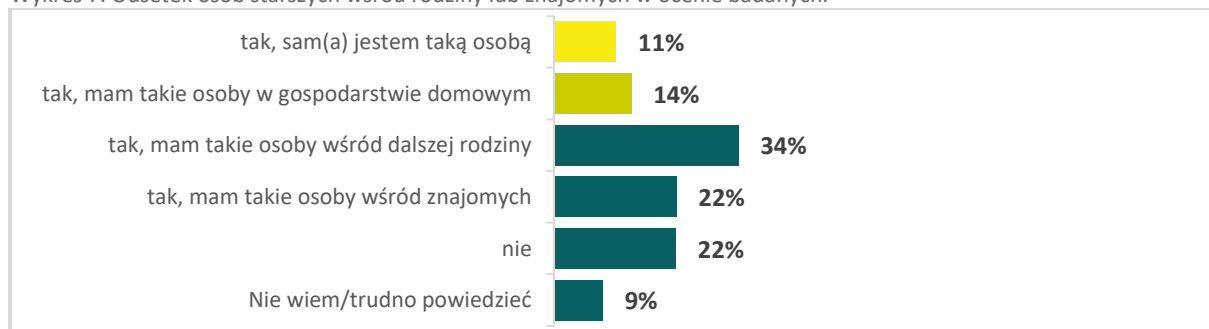
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (50% badanych) oraz bardzo zadowoleni (20% badanych) z zamieszkiwania na terenie gmin powiatu węgrowskiego.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

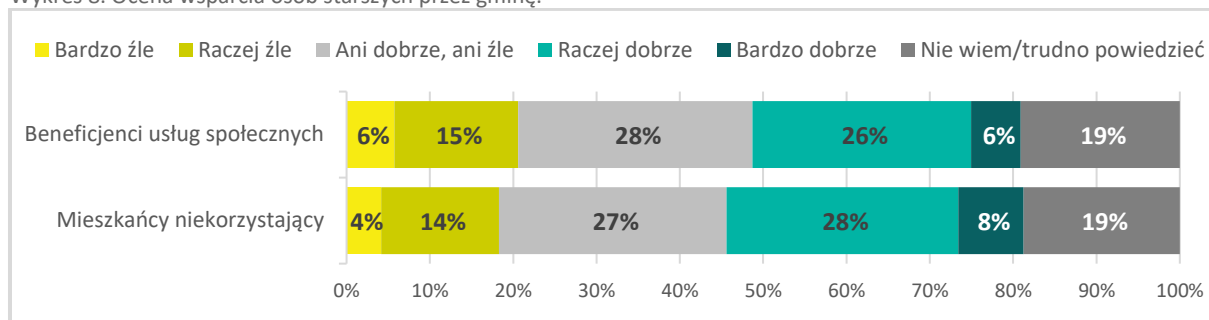
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 11% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 14% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast 34% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 22% badanych ma je wśród znajomych.

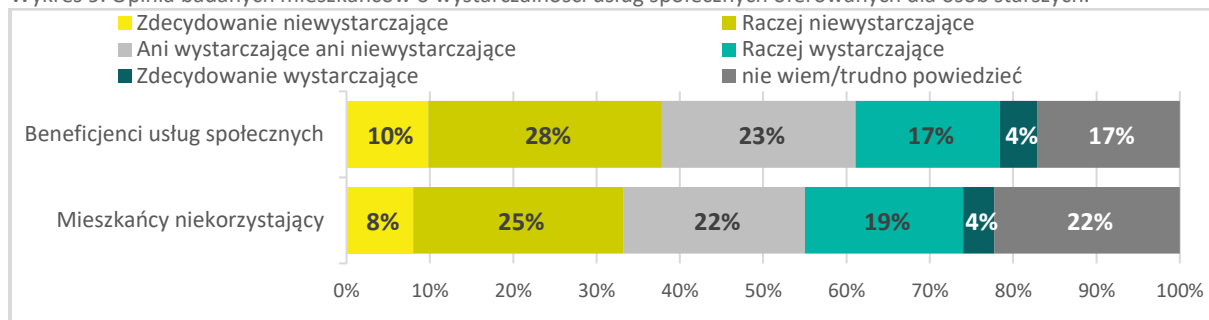
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu węgrowskiego dobrze wspierają osoby starsze (32% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

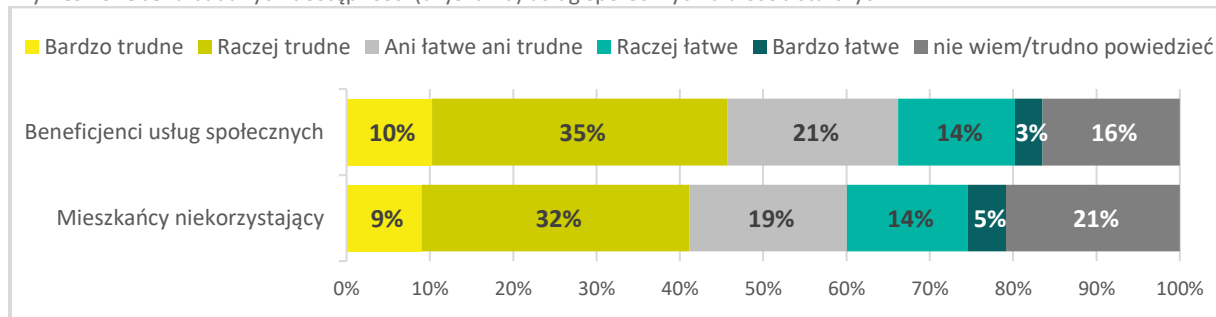
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminy powiatu węgrowskiego osobom starszym są niewystarczające (38% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

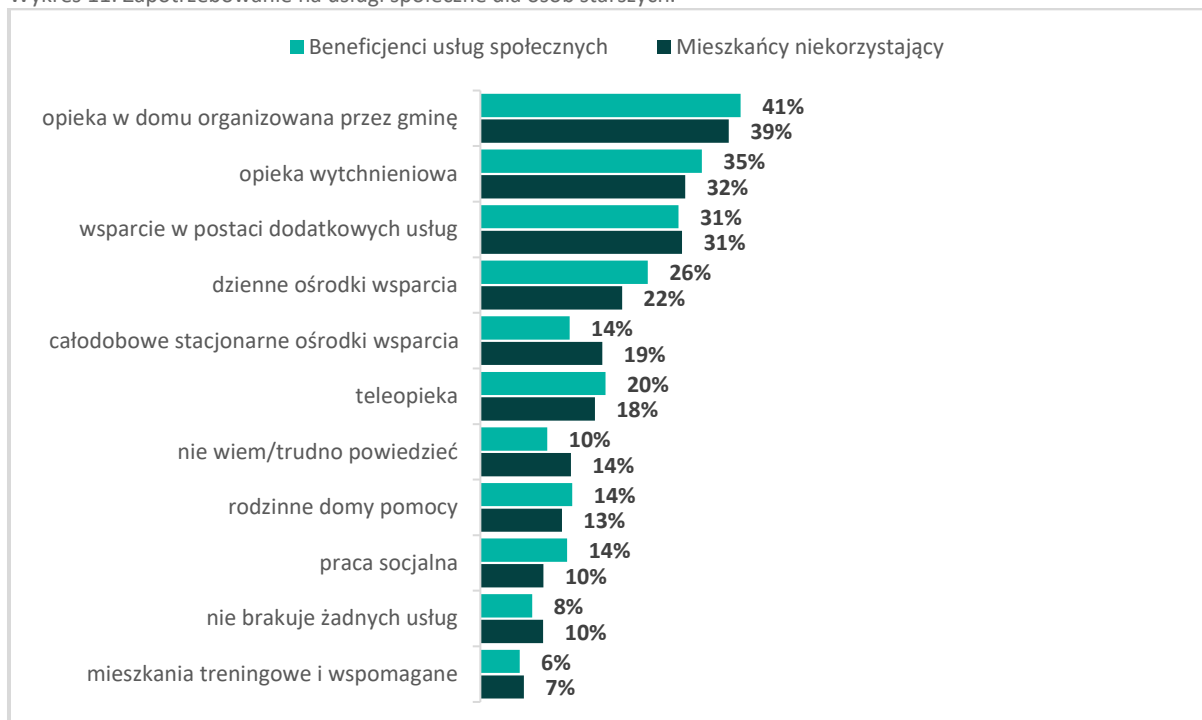
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (45% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

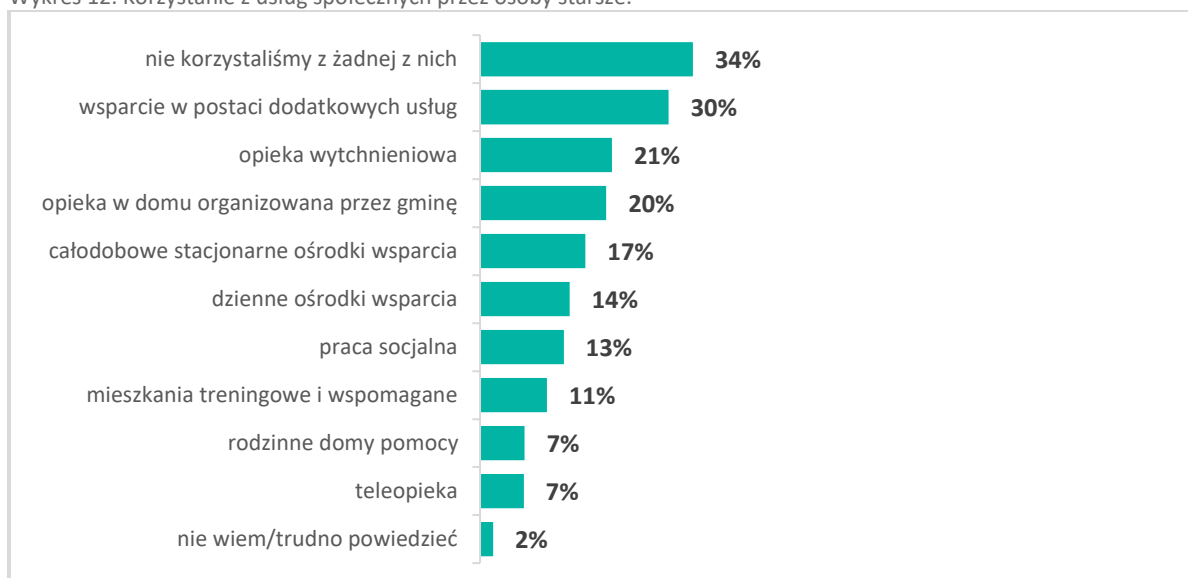

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzielne ośrodki wsparcia.

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

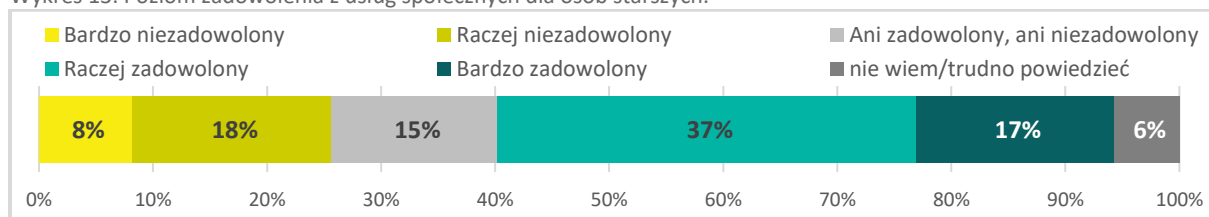

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu węgrowskiego osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

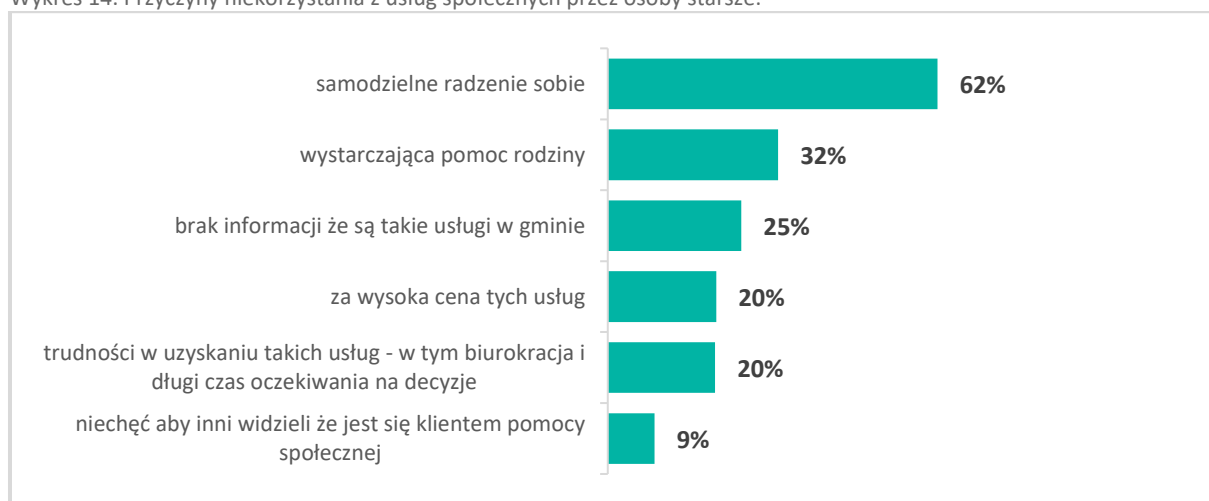
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gmin powiatu węgrowskiego korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (54% zadowolonych do 26% niezadowolonych).

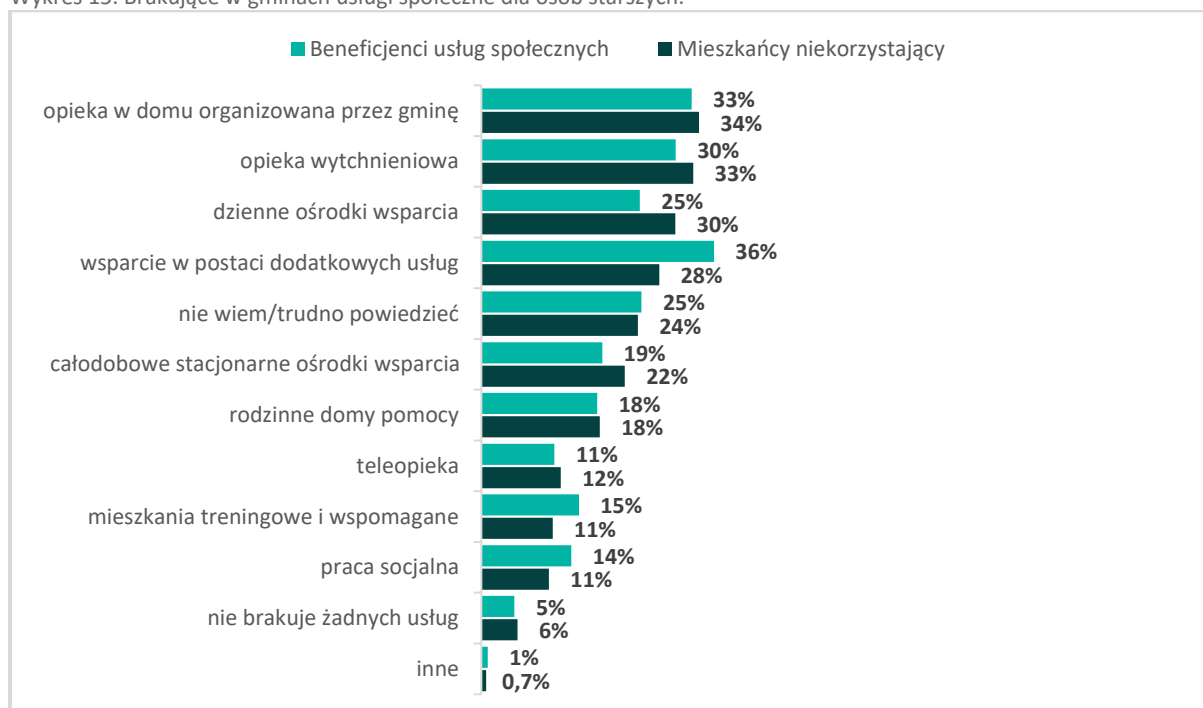
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (62% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (32% ankietowanych) oraz brak jest informacji o takich usługach w gminach (25% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

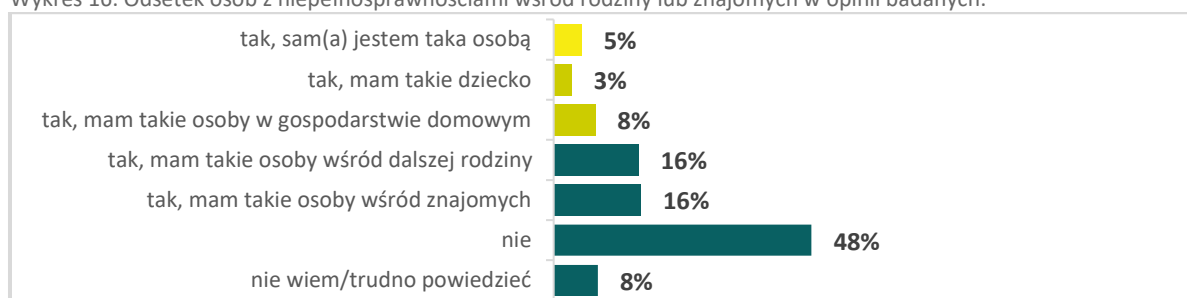
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

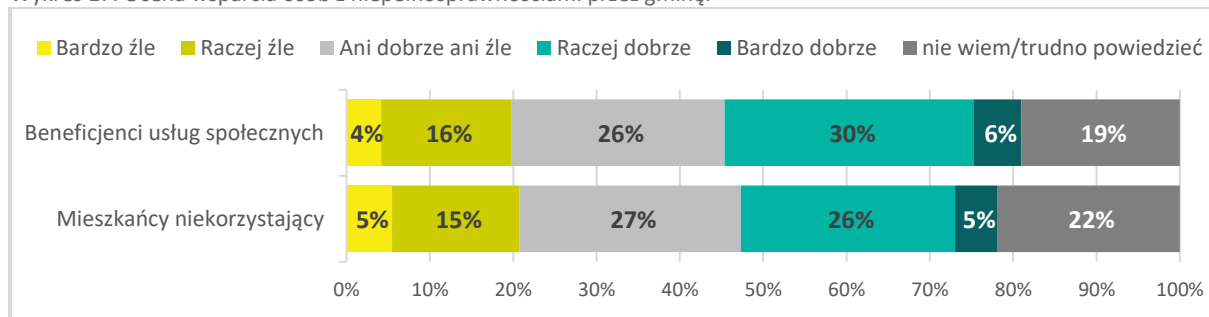
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 5% stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym, natomiast po 16% badanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny oraz znajomych.

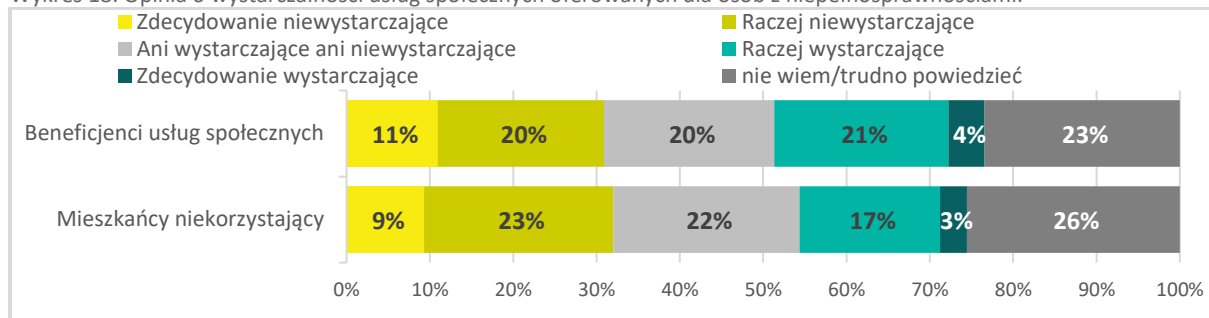
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu węgrowskiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (36% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

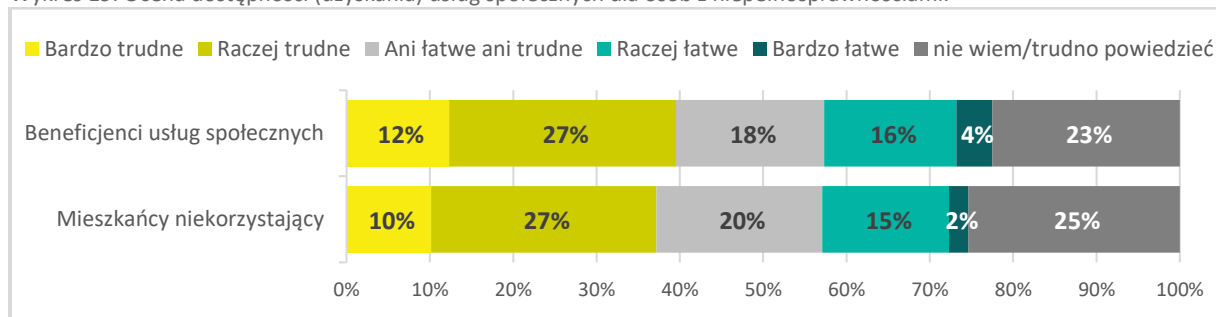
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminy powiatu węgrowskiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

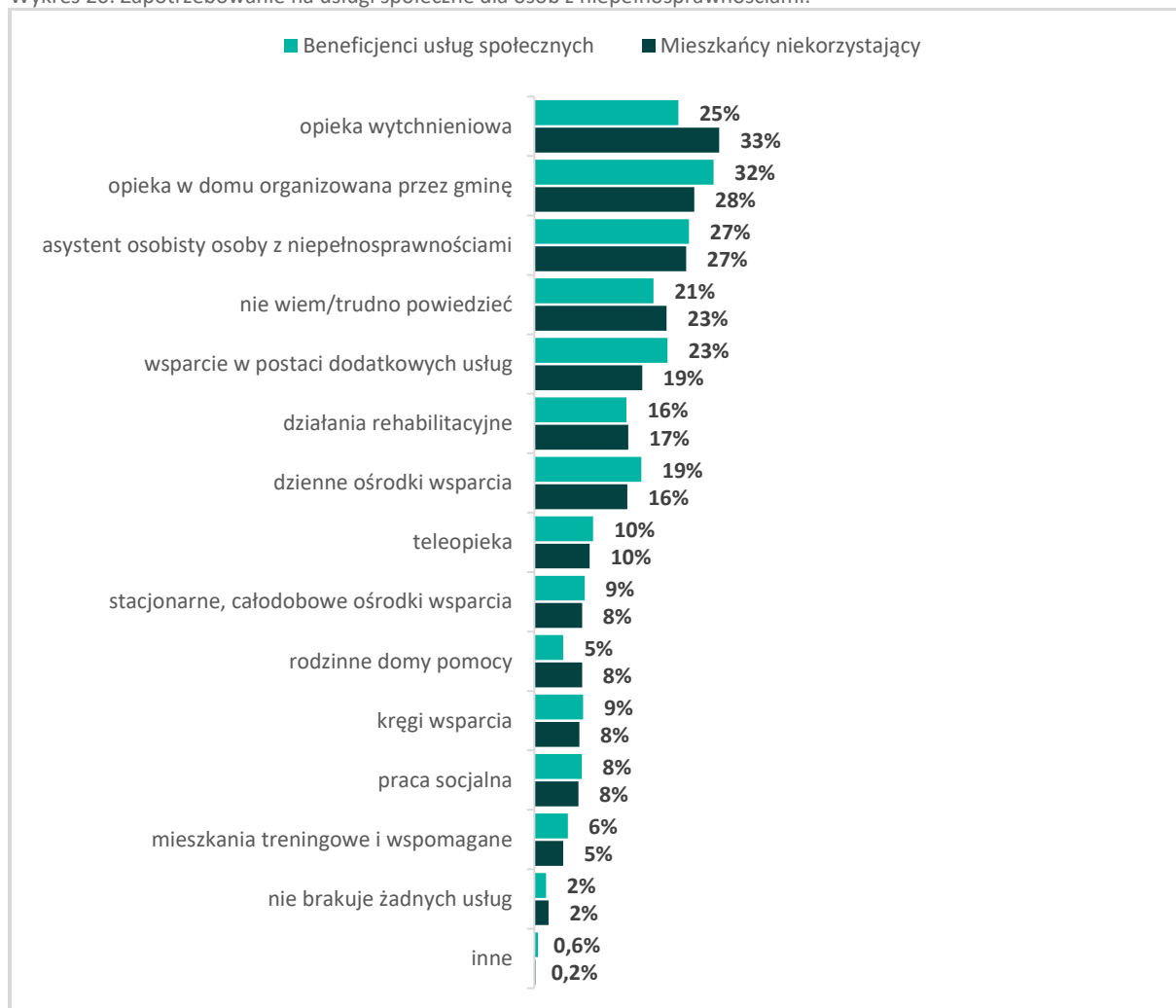
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (39% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

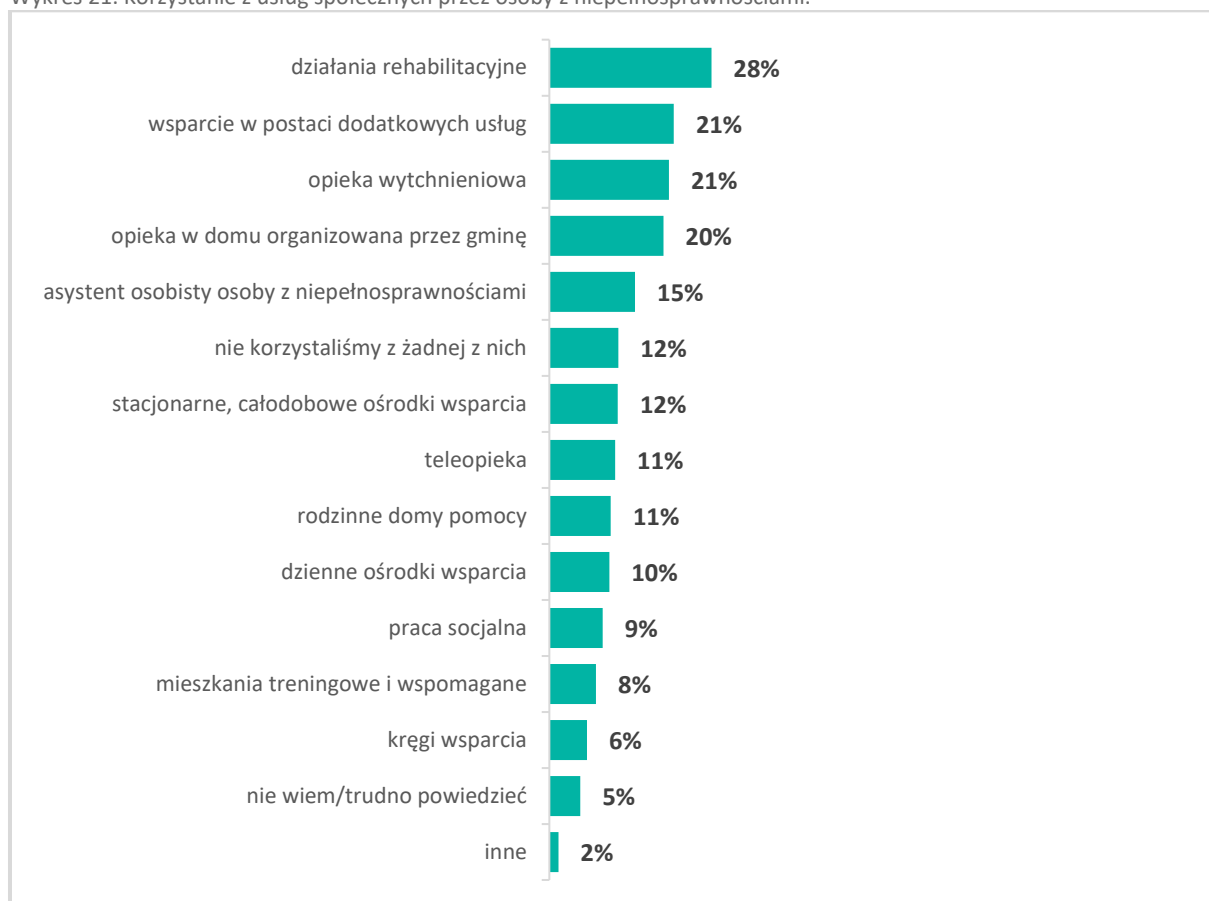

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

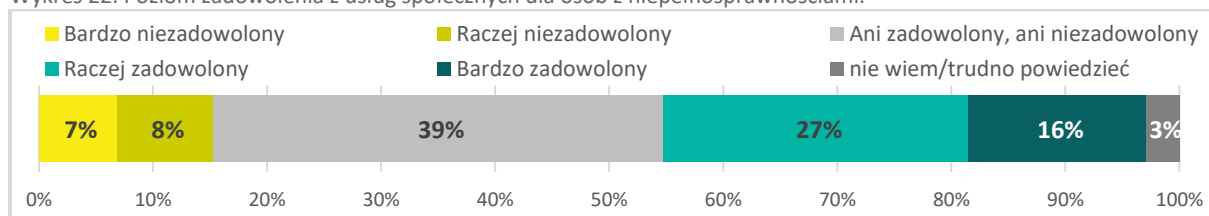

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminach powiatu węgrowskiego osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

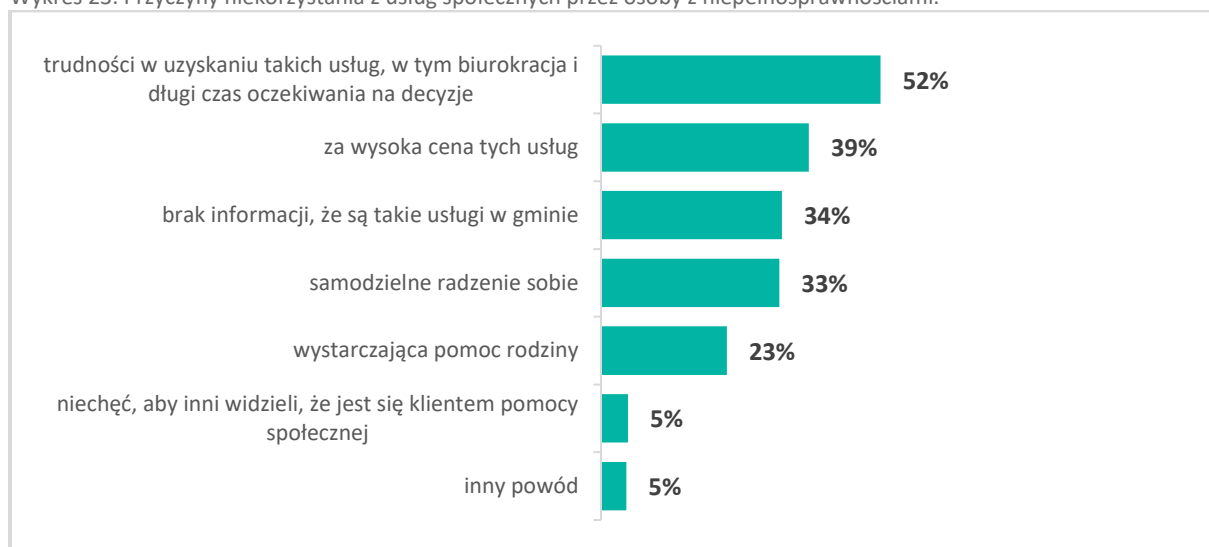
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gmin powiatu węgrowskiego, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich zadowoleni (43% zadowolonych do 15% niezadowolonych).

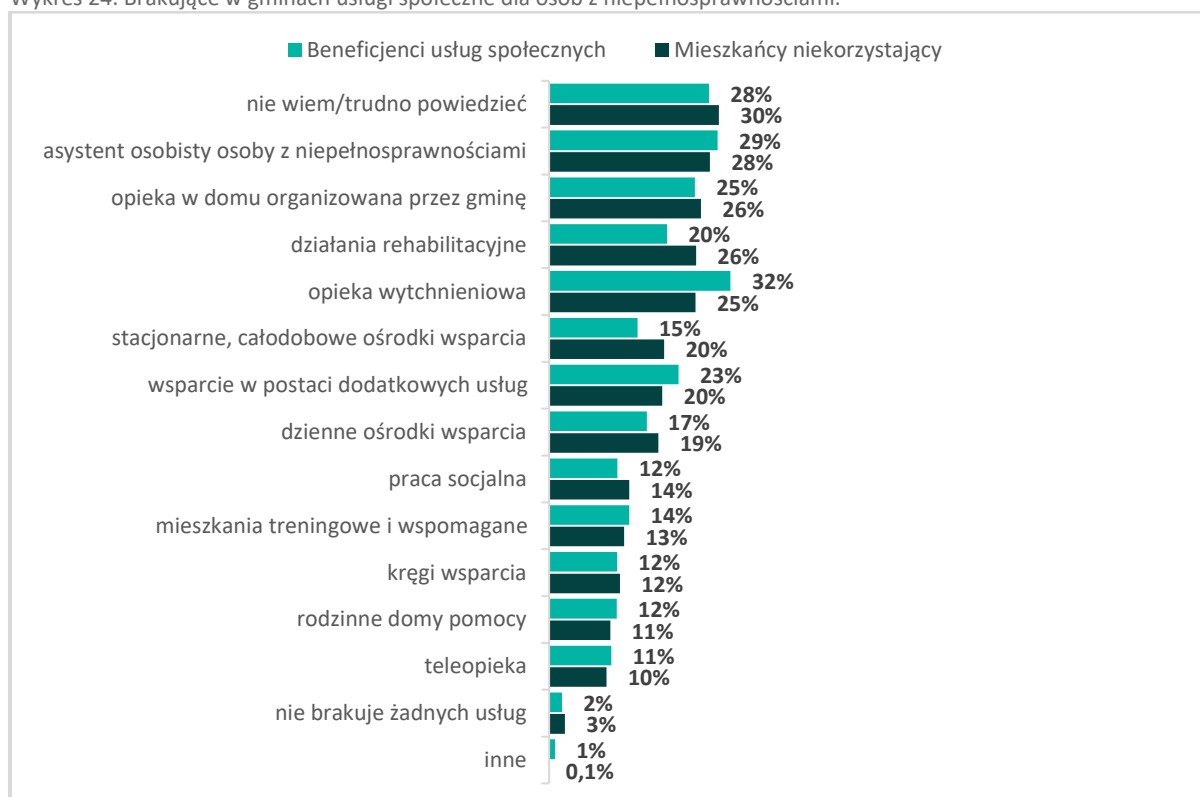
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie na: trudności w uzyskaniu dostępu do takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (52% ankietowanych), zbyt wysoką cenę tych usług (39% badanych), brak informacji o świadczeniu takich usług w gminach (34% ankietowanych) oraz na radzenie sobie samodzielnie (33% badanych).

Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

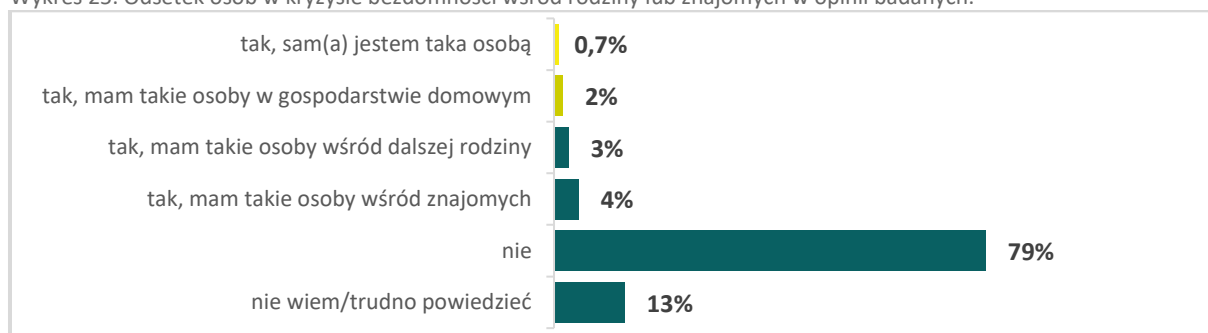
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

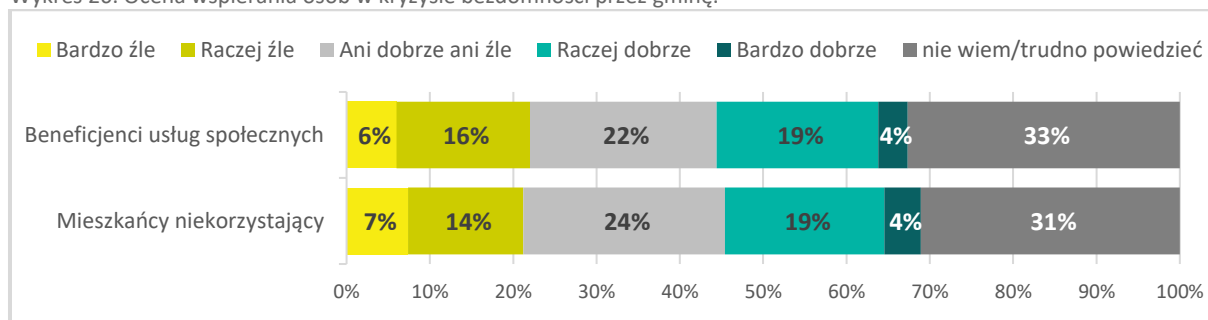
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego 0,7% stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 3% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 4% badanych wskazało na takie osoby wśród znajomych.

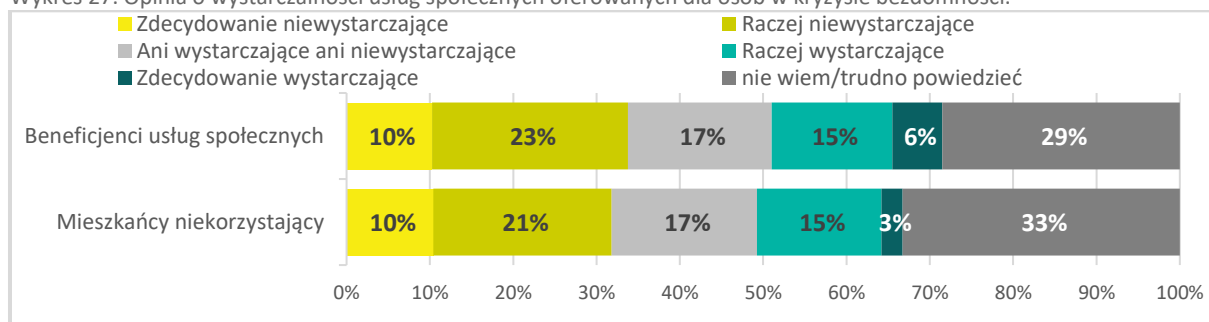
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców powiatu węgrowskiego przeważa zdanie, że gminy dobrze wspierają osoby w kryzysie bezdomności (23% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

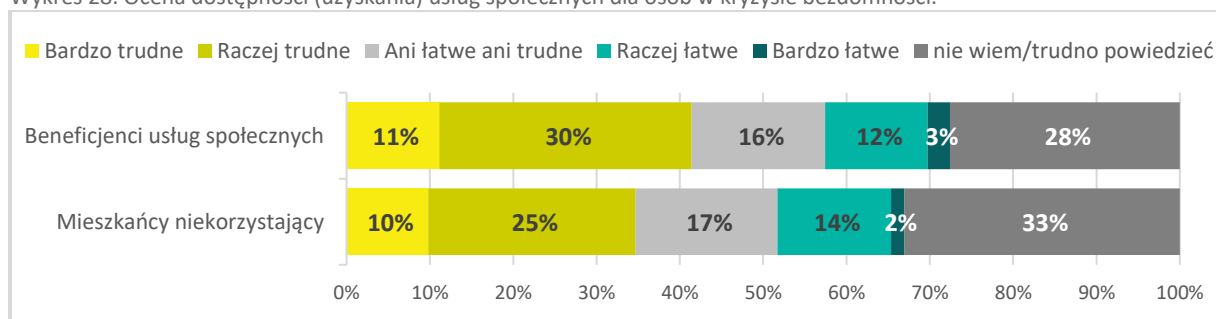
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu węgrowskiego są niewystarczające (33% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

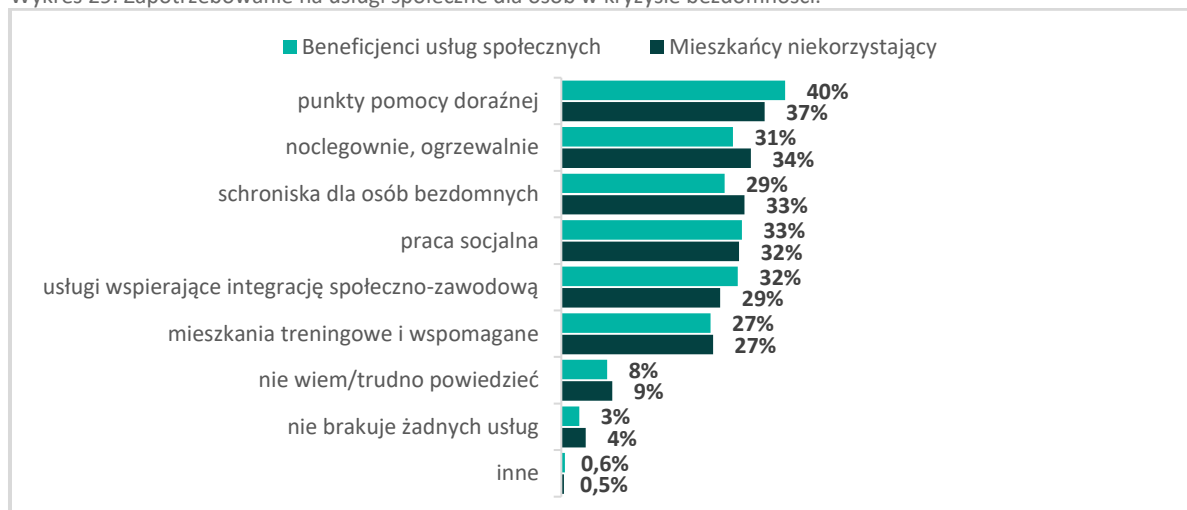
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (41% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

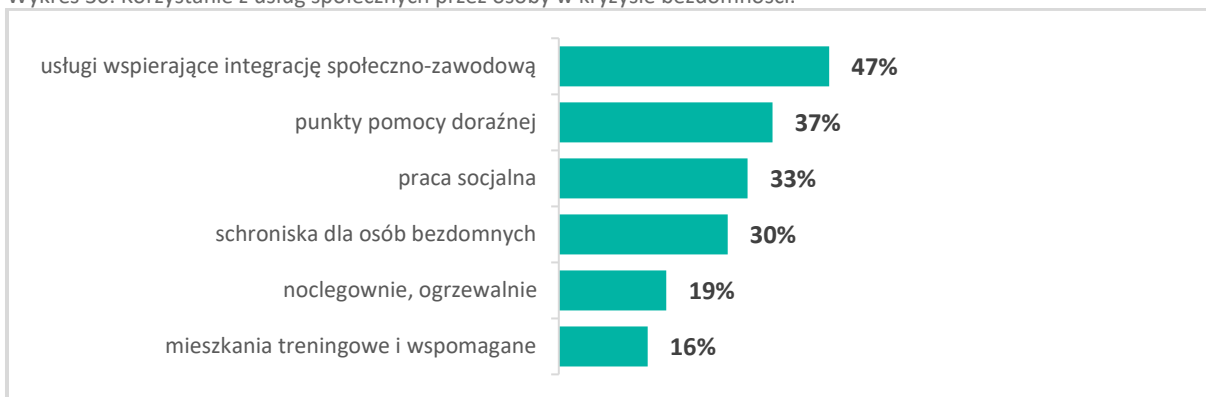

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

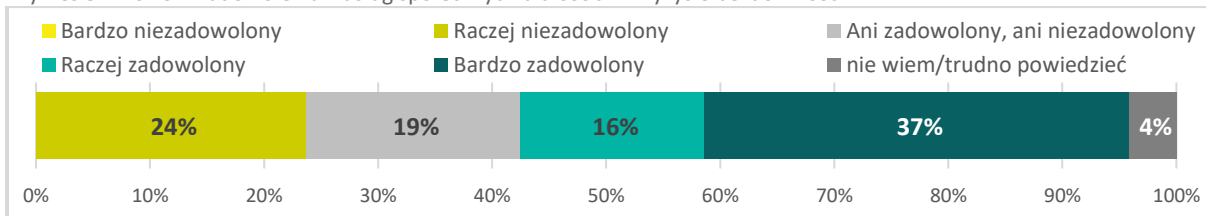

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu węgrowskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności
- pracy socjalnej.

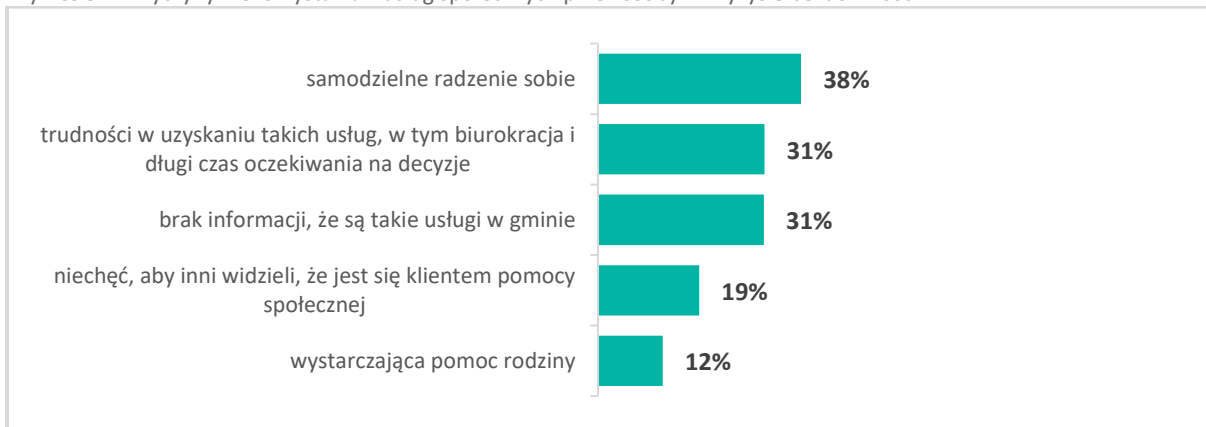
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone (53% zadowolonych do 24% niezadowolonych).

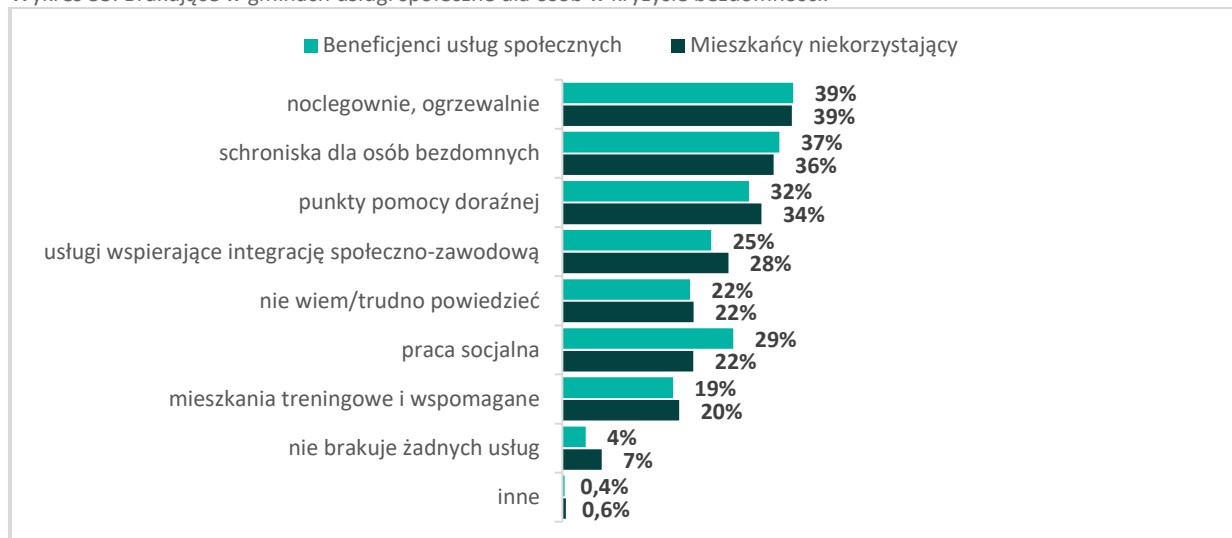
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (38% respondentów), oraz na trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje i brak informacji, że są takie usługi w gminach (po 31% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

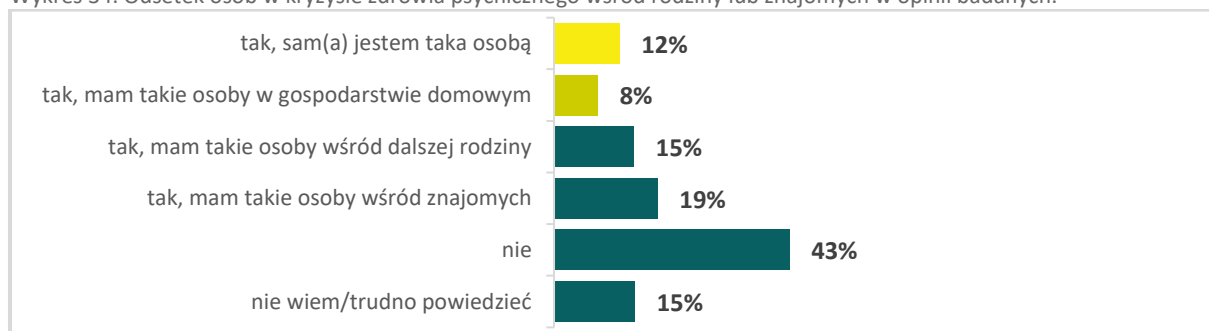
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

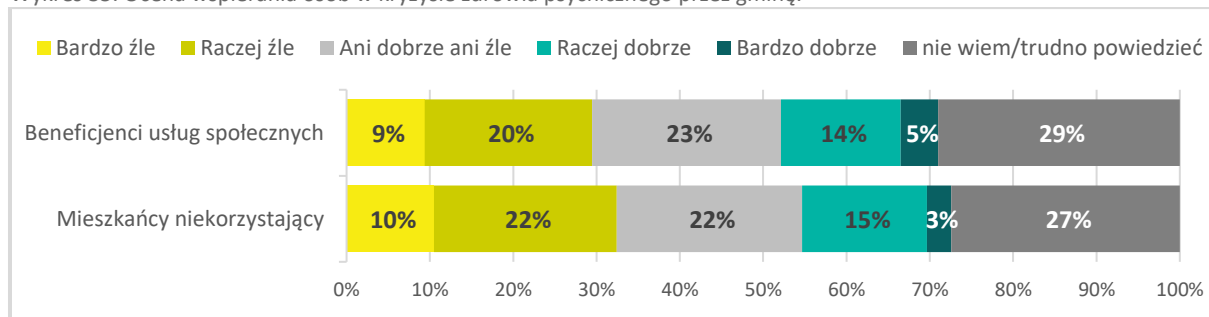
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 12% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 8% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 15% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% badanych ma je wśród znajomych.

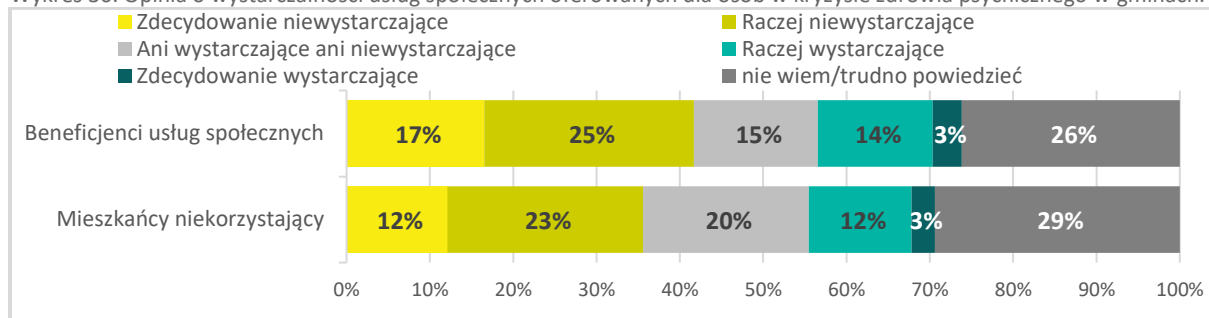
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu węgrowskiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (29% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

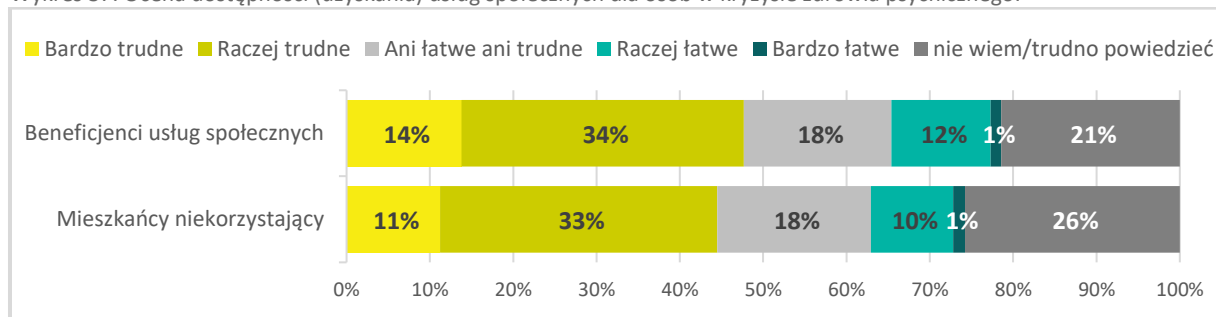
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu węgrowskiego są niewystarczające (42% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

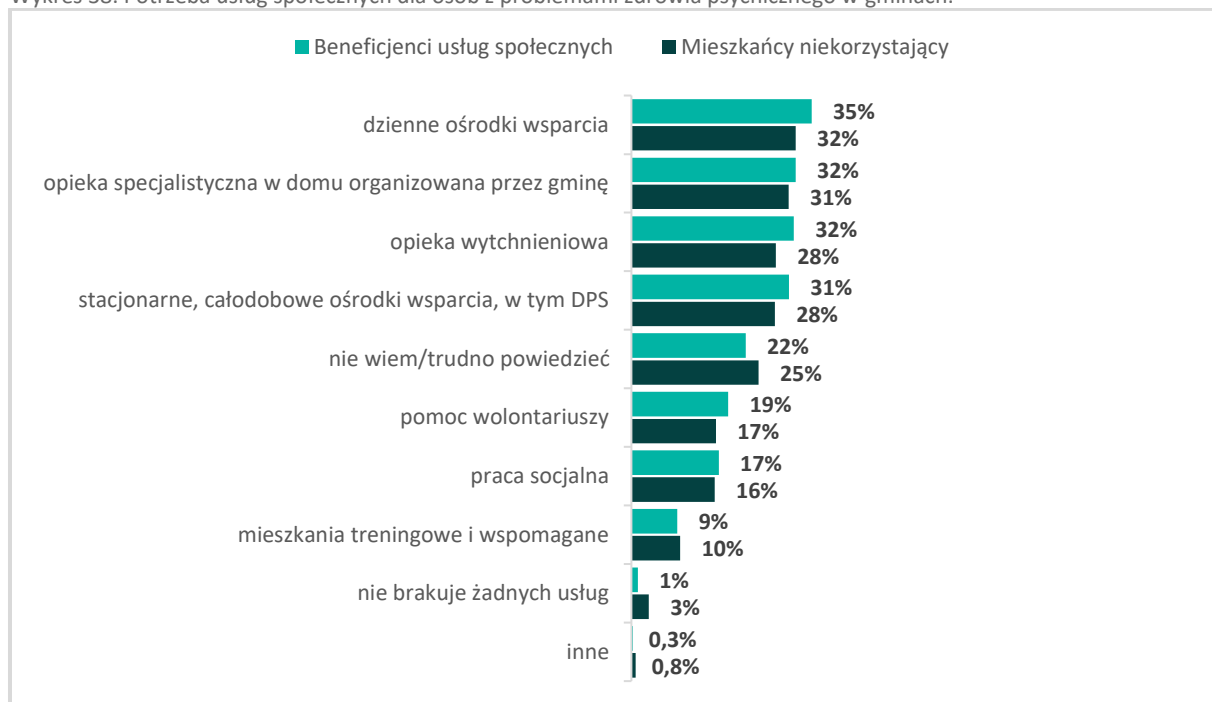
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (48% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

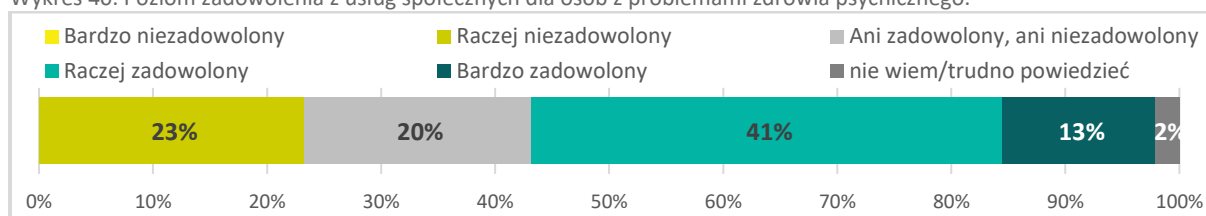

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu węgrowskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

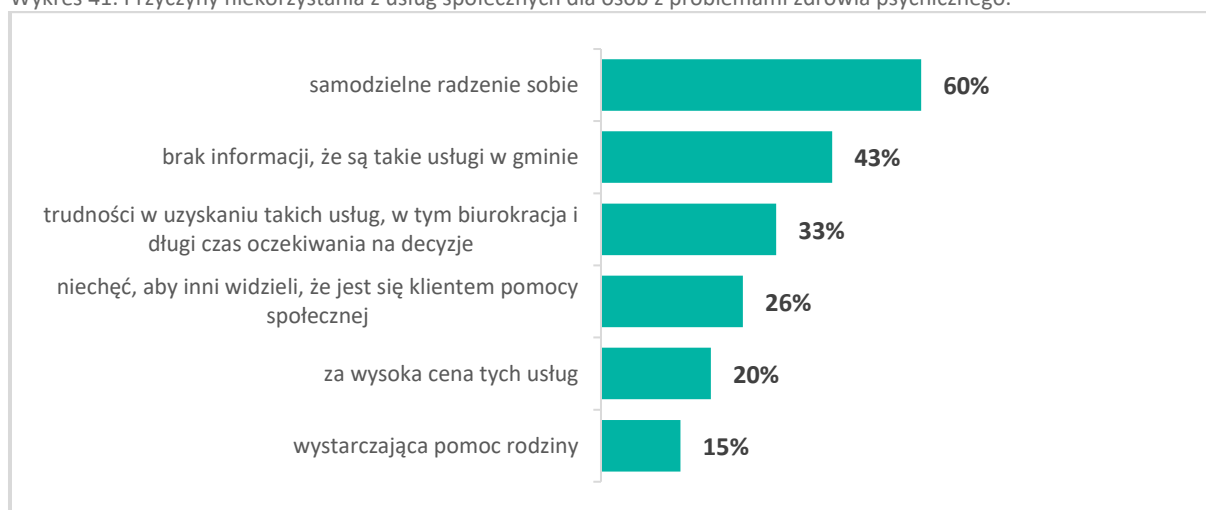
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu węgrowskiego korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (54% zadowolonych do 23% niezadowolonych).

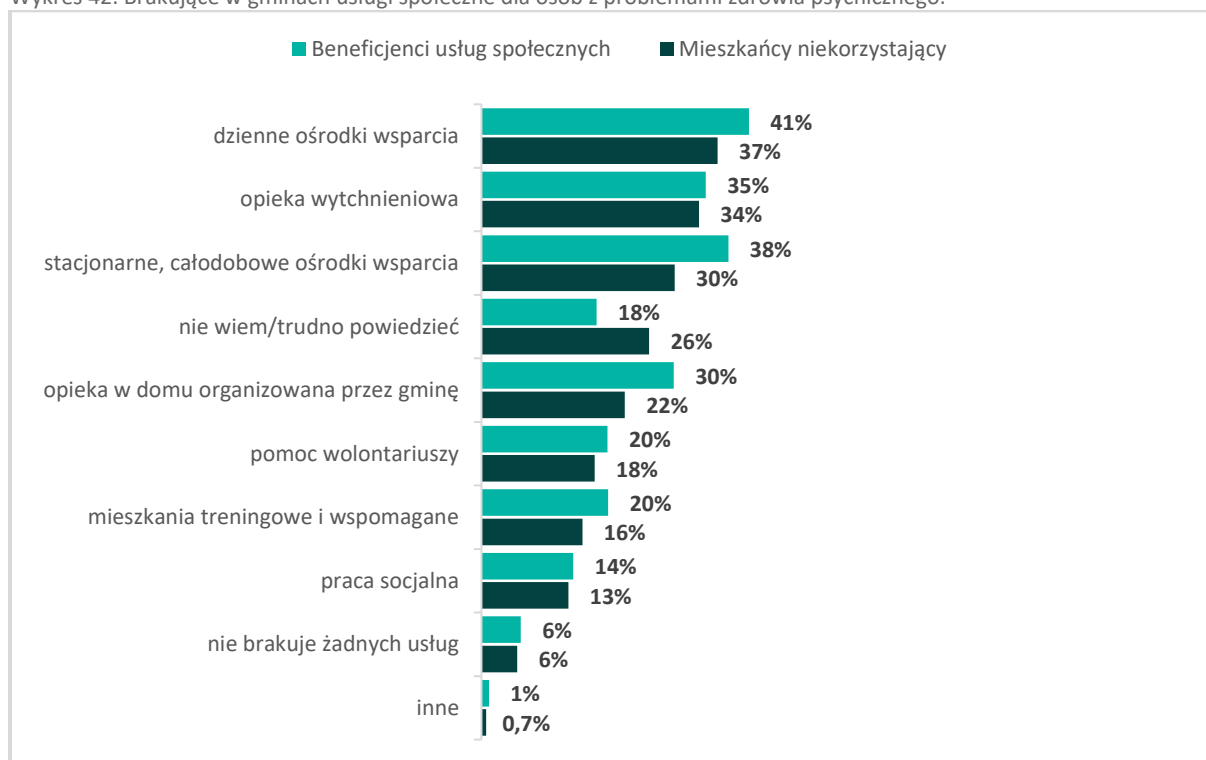
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie (60% respondentów), brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminach (43% ankietowanych) oraz na trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (33% badanych).

Wykres 42. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

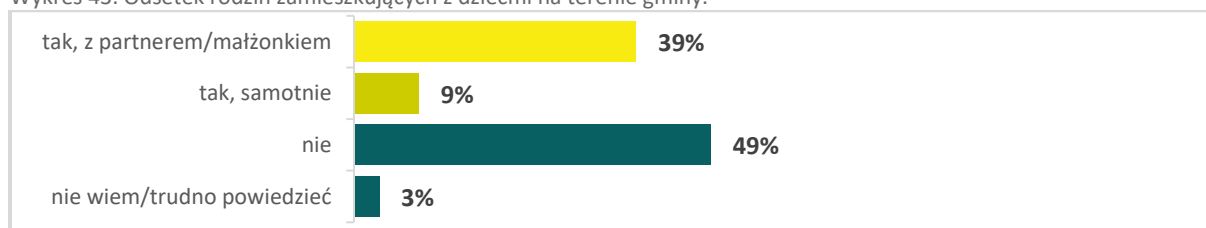
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

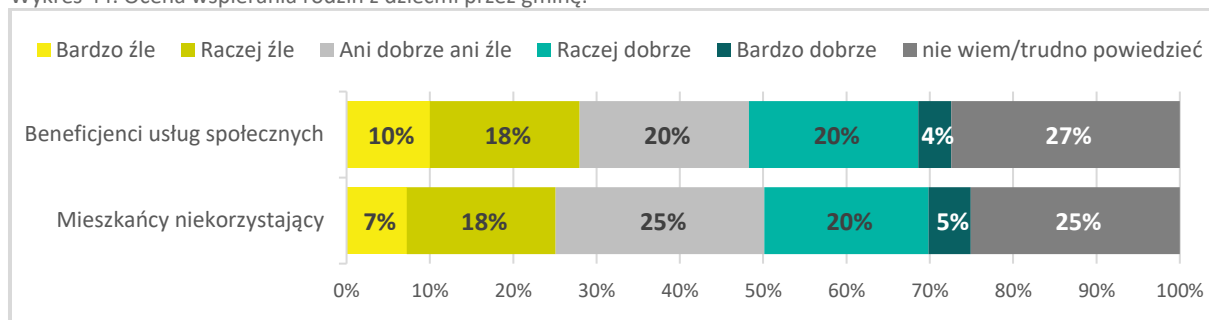
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 39% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 9% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 49% badanych nie posiada dzieci.

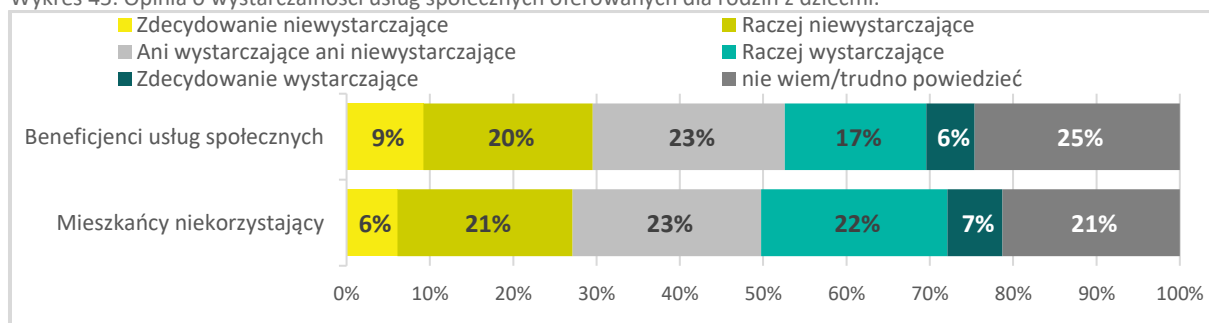
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia badanych na temat wsparcia przez gminy powiatu węgrowskiego rodzin z dziećmi jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych nieco częściej przyznają, że gminy powiatu węgrowskiego źle (28% badanych) niż dobrze (24% badanych) wspierają rodziny z dziećmi. Natomiast opinia mieszkańców niekorzystających z usług społecznych jest równo podzielona (po 25% badanych uważa, że gmina wspiera je źle oraz że wspiera je dobrze).

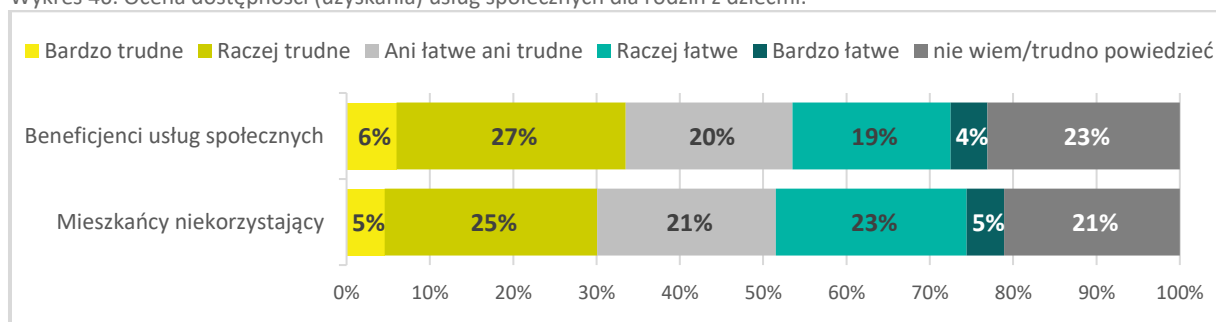
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminy powiatu węgrowskiego rodzinom z dziećmi są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych nieco częściej przyznają, że usługi oferowane przez gminy są niewystarczające (29% badanych) niż są wystarczające (23% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia nieco częściej przyznają, że usługi są wystarczające (29% badanych uważa usługi za wystarczające, a 27% badanych uważa je za niewystarczające).

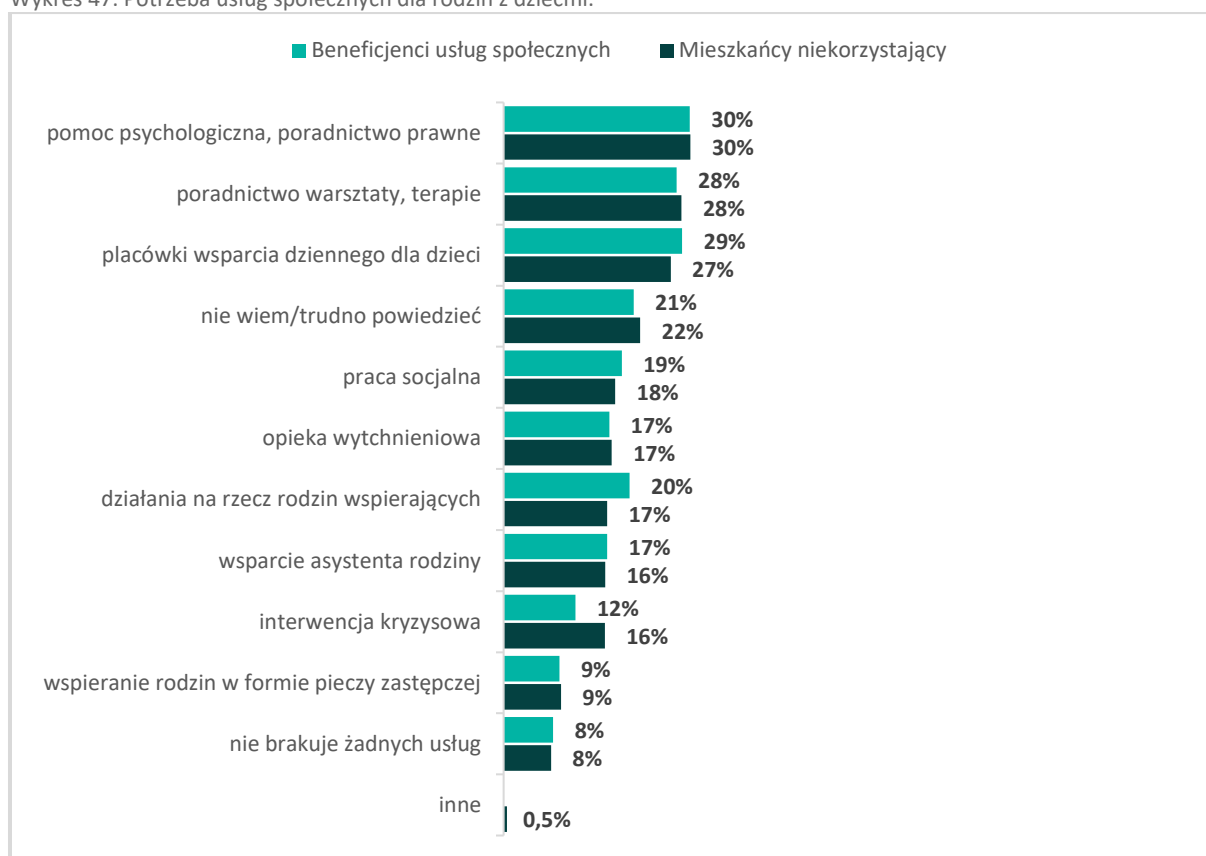
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa opinia, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu węgrowskiego jest trudne (33% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

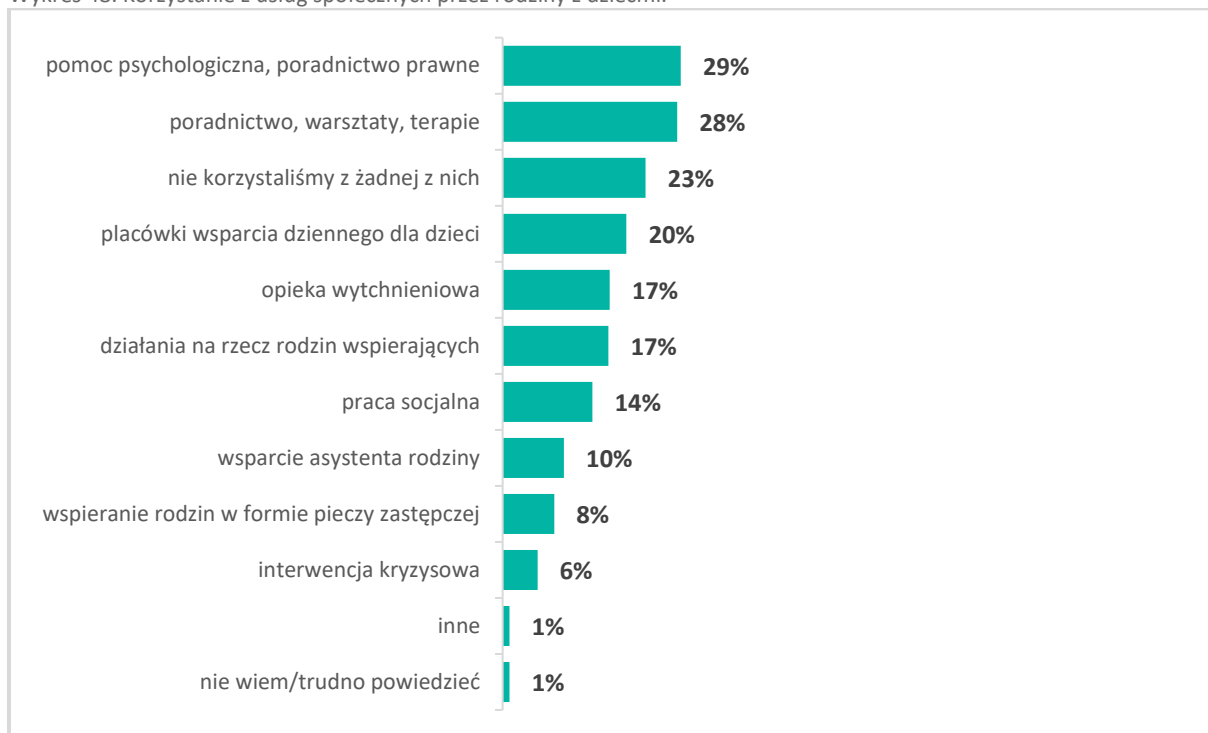

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

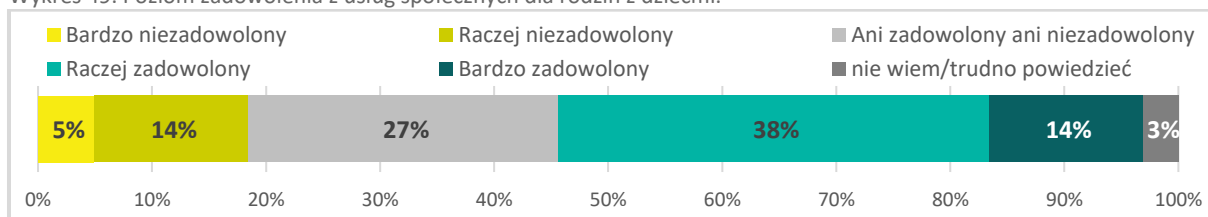

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu węgrowskiego najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwo, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu węgrowskiego korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziła swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (52% zadowolonych do 19% niezadowolonych).

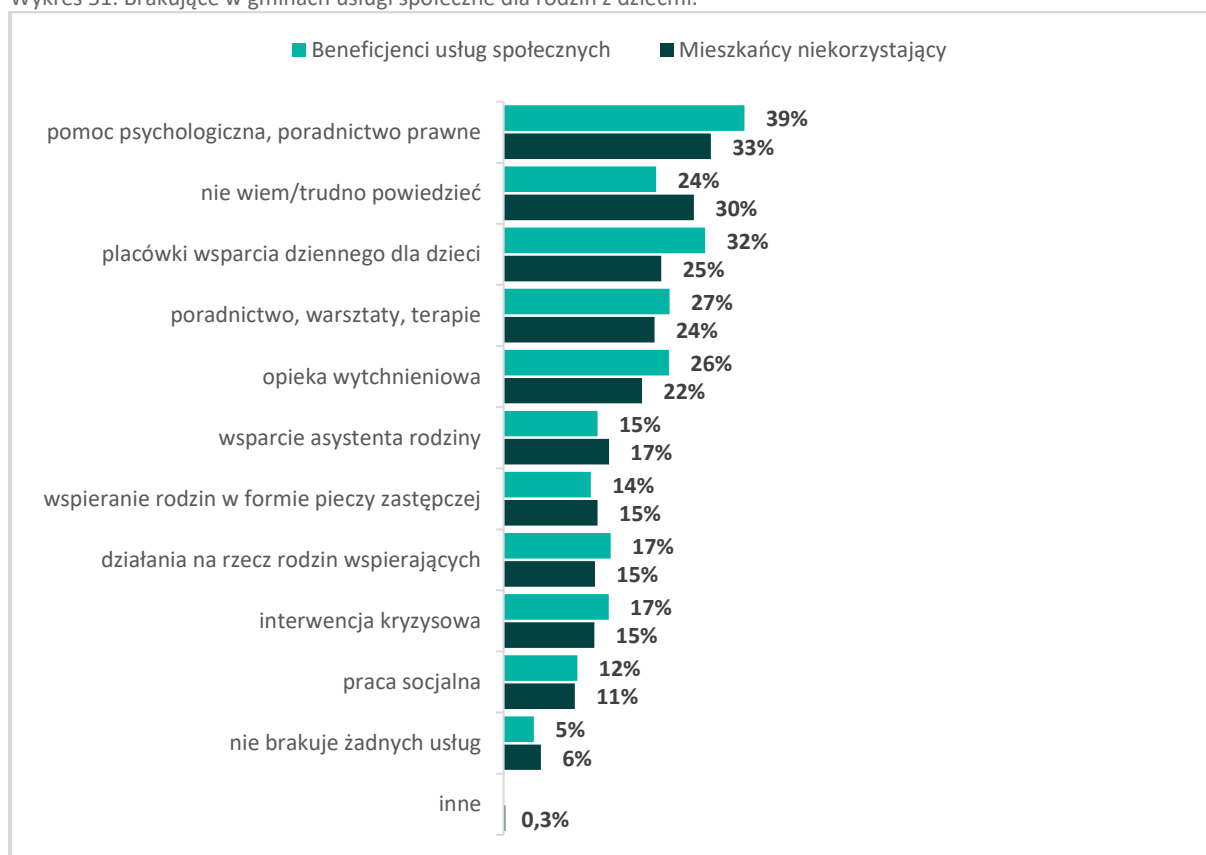
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (73% ankietowanych), brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (26% badanych) oraz na wystarczającą pomoc rodziny (24% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

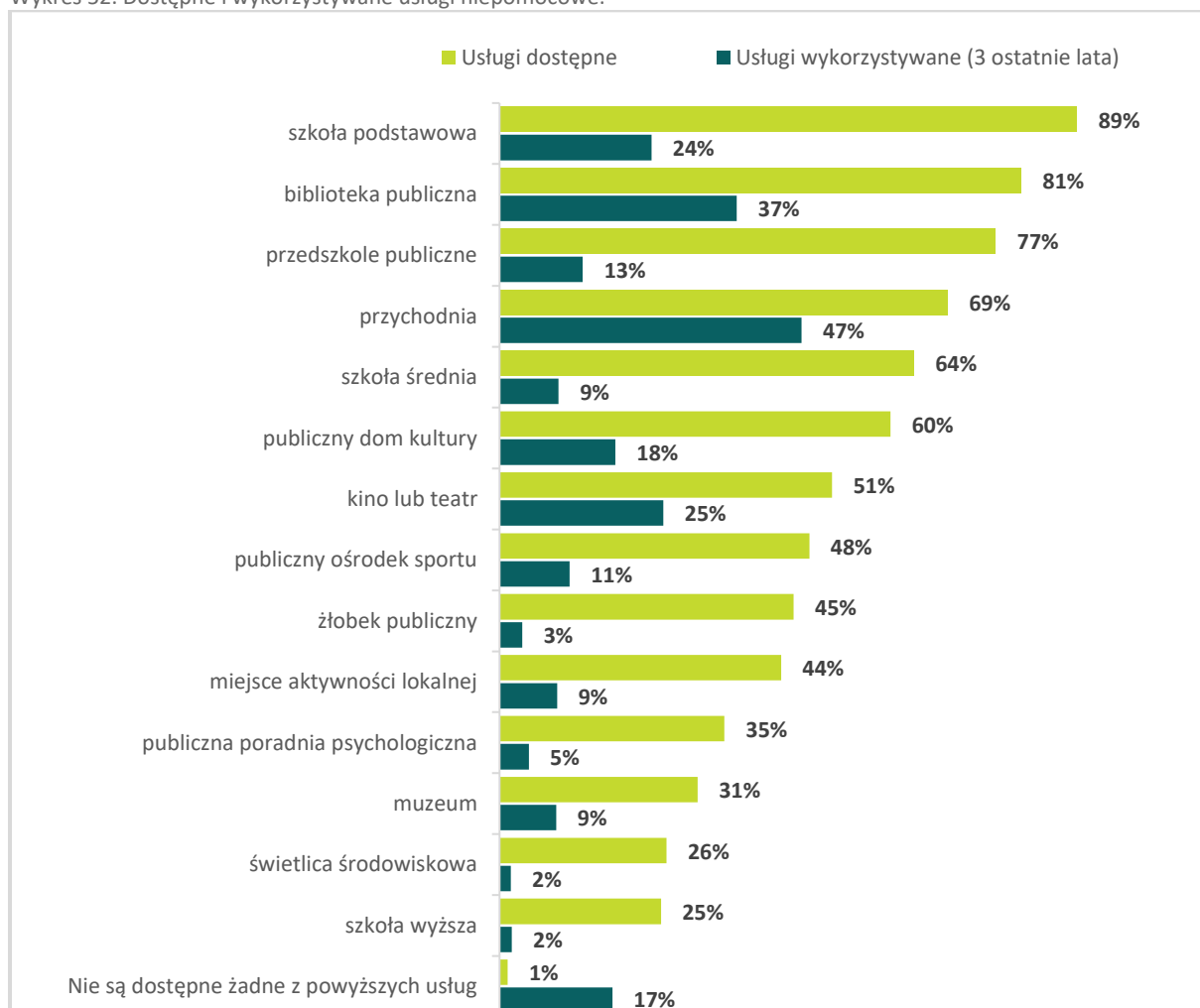
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w powiecie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (89% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (81% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (77% ankietowanych)
- przychodnia (69% ankietowanych)

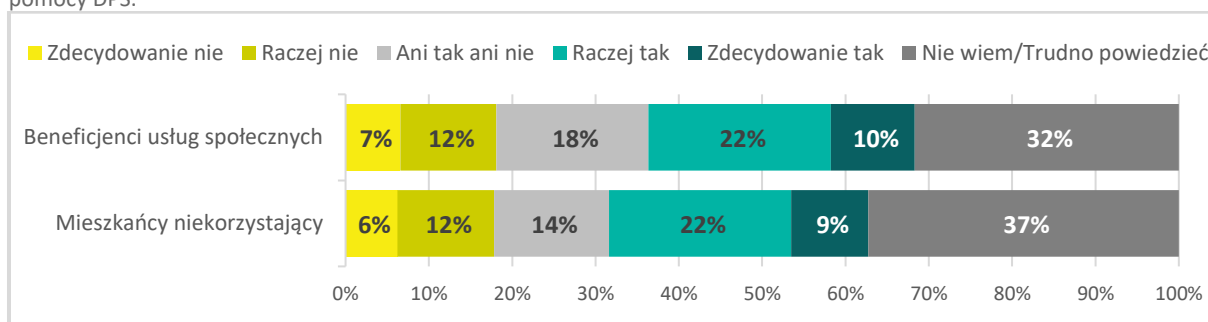
- szkoła średnia (64% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (60% ankietowanych)
- kino lub teatr (51% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (48% ankietowanych)
- żłobek publiczny (45% ankietowanych)
- miejsce aktywności lokalnej (44% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (47% badanych) oraz biblioteka (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

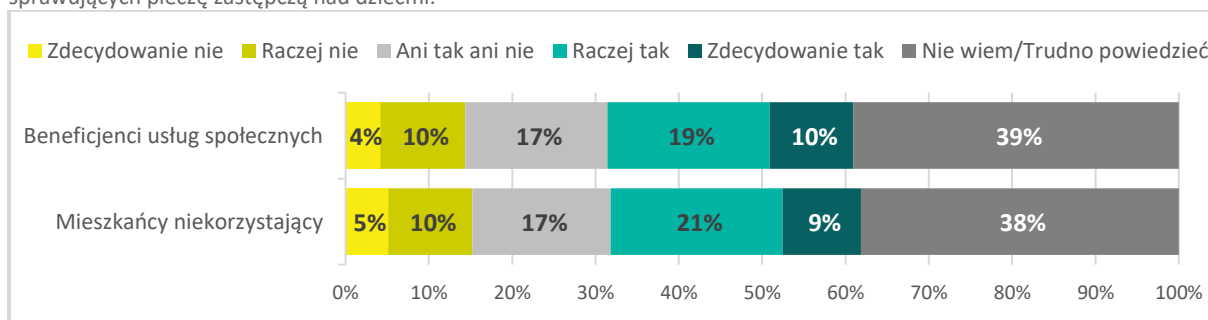
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (32% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

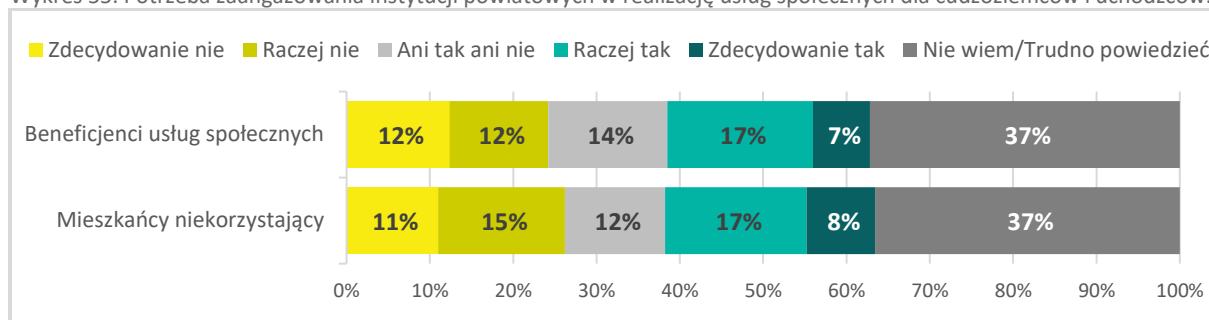
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (29% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu węgrowskiego w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że należy wzmocnić takie działania (34% badanych uważa, że wymagają wzmocnienia, 24% badanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia). Natomiast opinia mieszkańców niekorzystających z usług społecznych jest równo podzielona (po 25% badanych uważa, że wymagają oraz że nie wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W POWIECIE WĘGROWSKIM

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

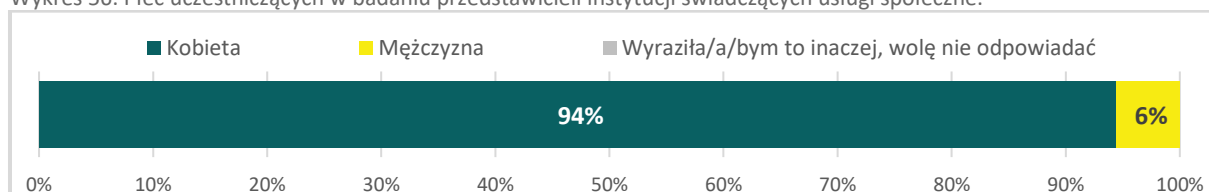
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W powiecie węgrowskim przeprowadzono 18 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminach powiatu węgrowskiego.

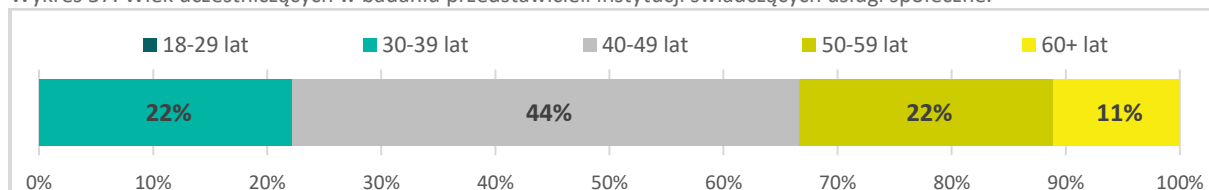
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 94% badanych).

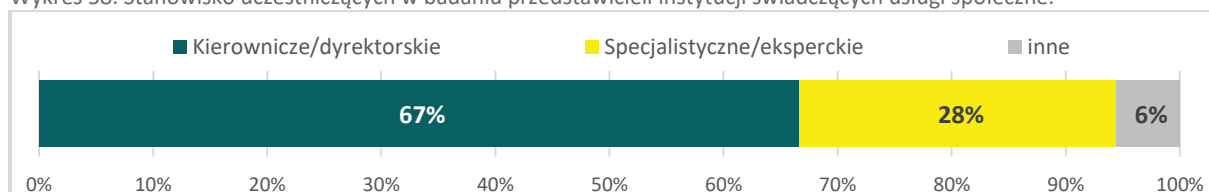
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni cztery grupy wiekowe, wśród dominującą była grupa 40-49 lat (44% badanych).

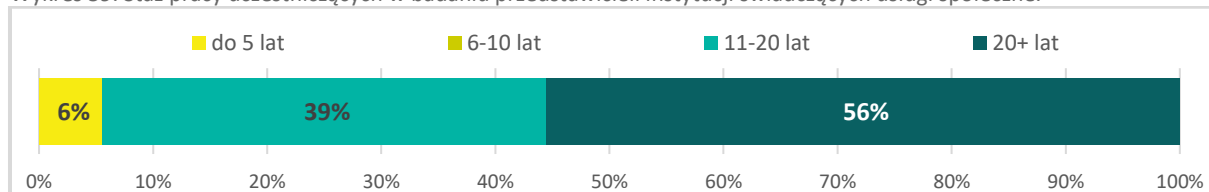
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (28% ankietowanych).

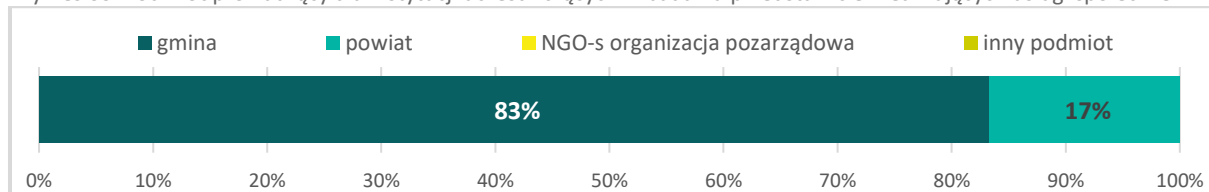
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni trzy grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 20+ lat (56% ankietowanych).

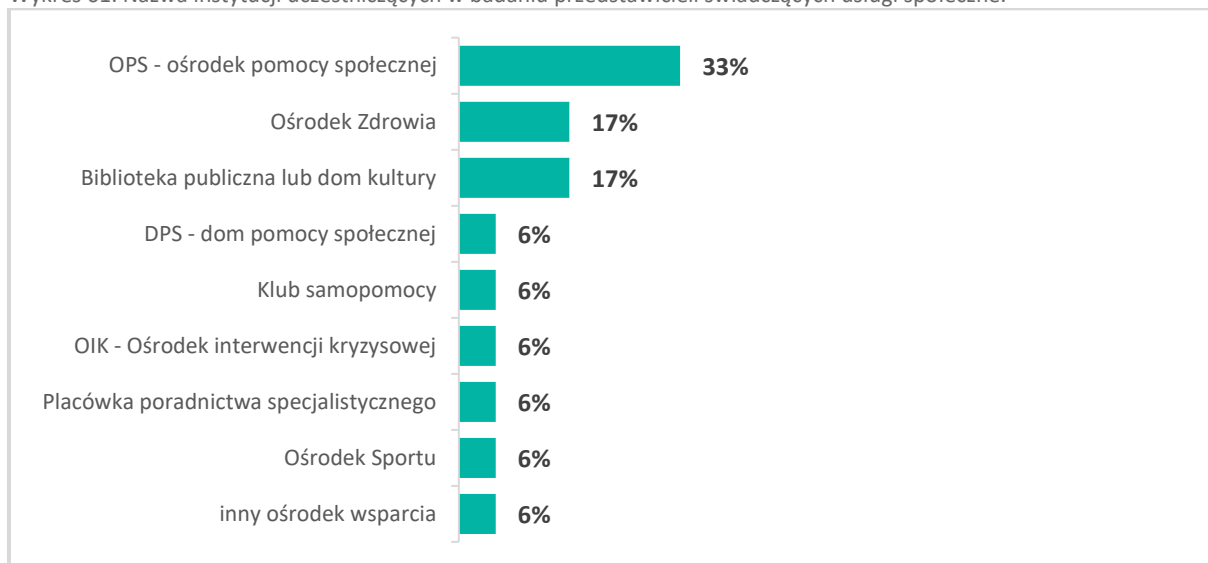
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: gmina oraz powiat, wśród których dominującym była gmina (83% ankietowanych).

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

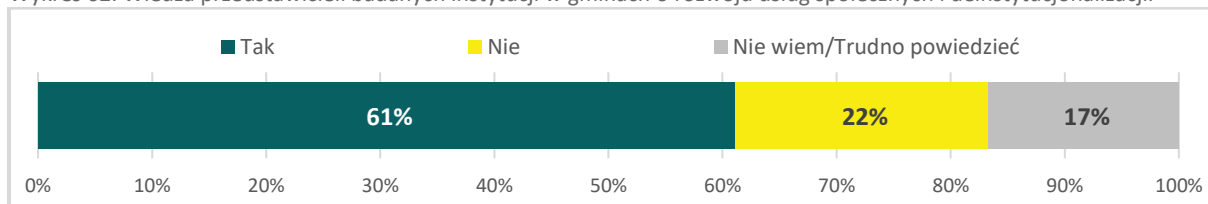
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostało zidentyfikowanych dziewięć podmiotów, wśród których dominującym były: ośrodek pomocy społecznej (33% ankietowanych).

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

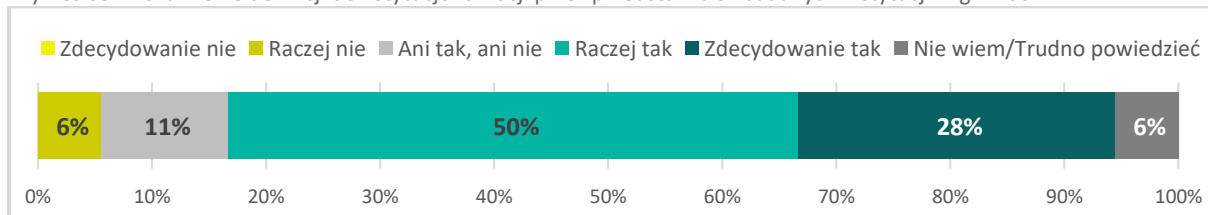
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (61% ankietowanych) w gminach powiatu ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

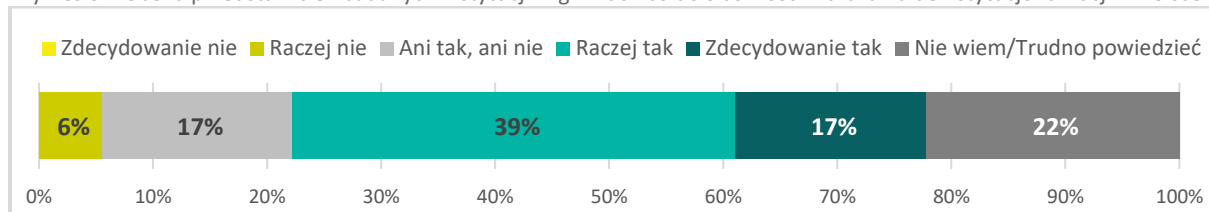
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla zdecydowanej większości (78%) respondentów.

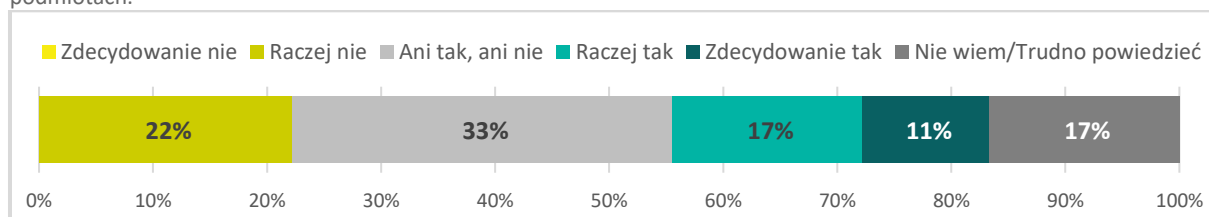
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (56% ankietowanych) podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

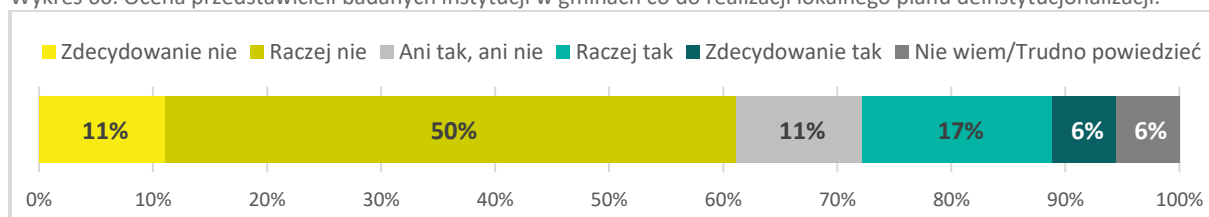
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ponad jedna czwarta przedstawicieli badanych instytucji (28% ankietowanych) przyznaje, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

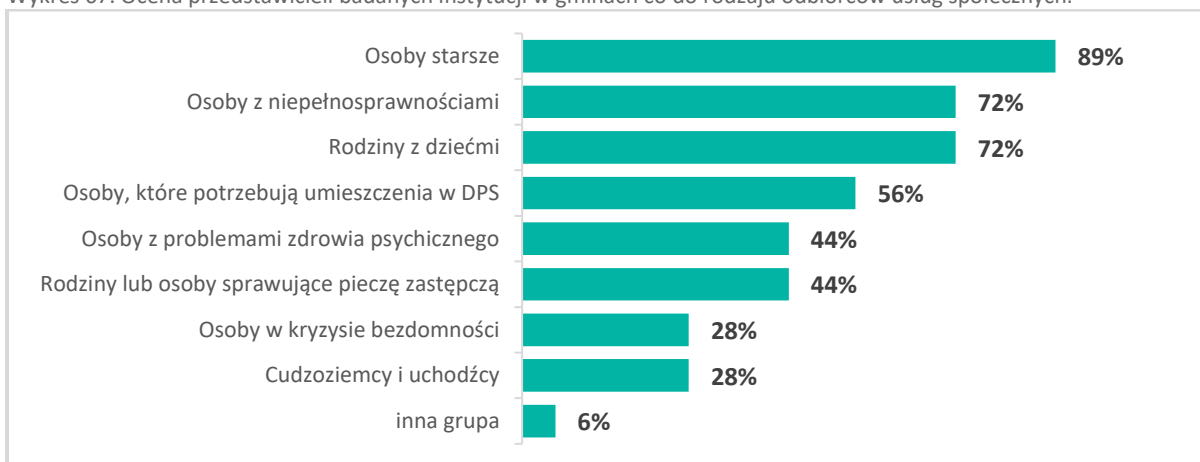
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 23% instytucji zlokalizowanych w powiecie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

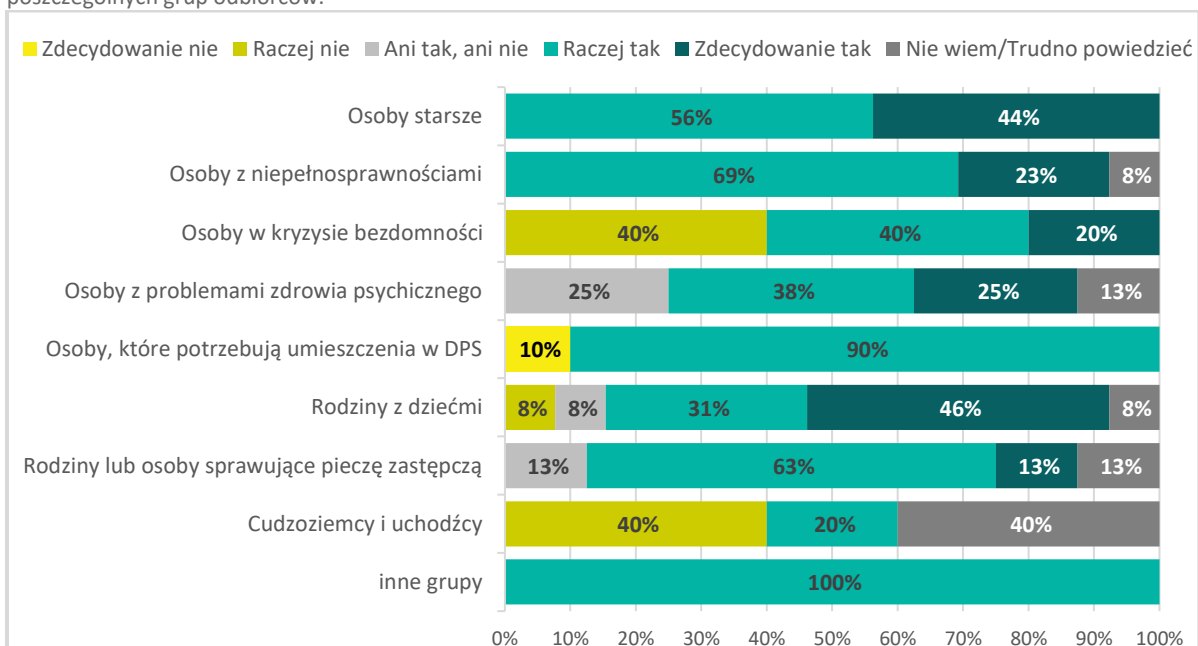
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób, które potrzebują umieszczenia w DPS.

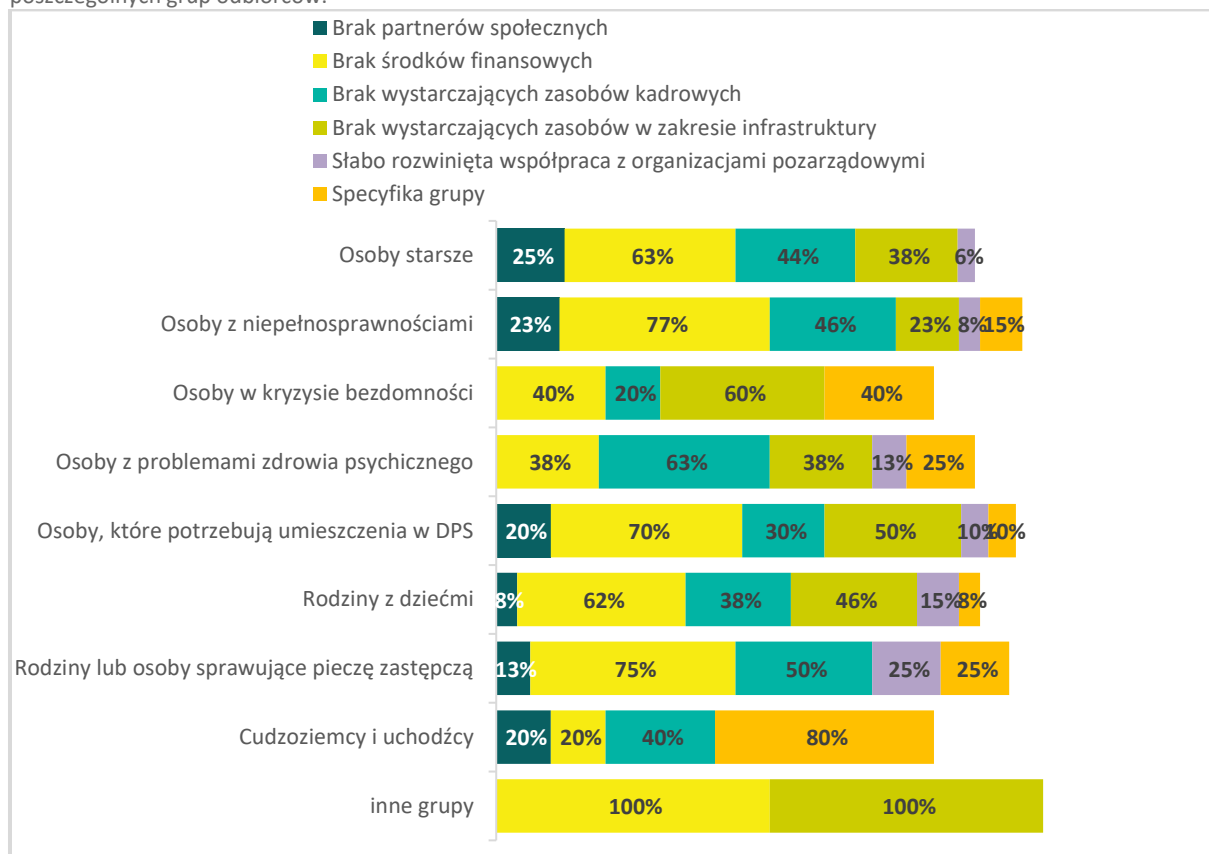
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, osób, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz innych grup (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

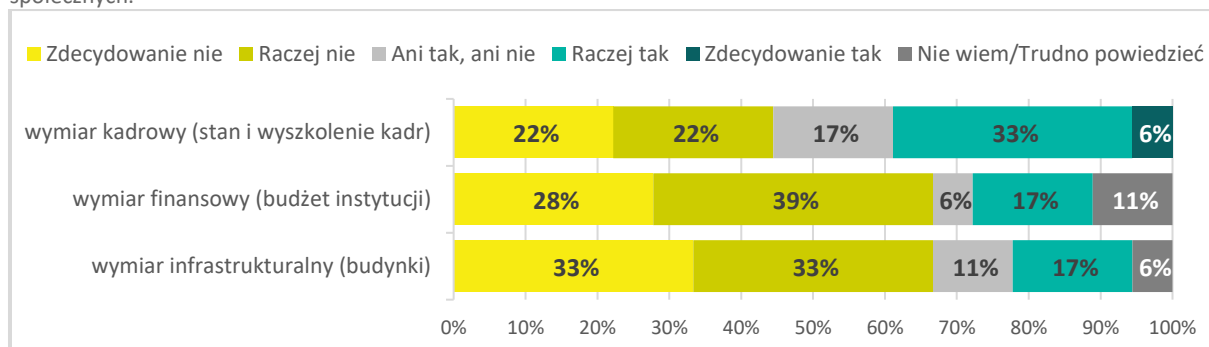
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie węgrowskim to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz brak wystarczających zasobów kadrowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

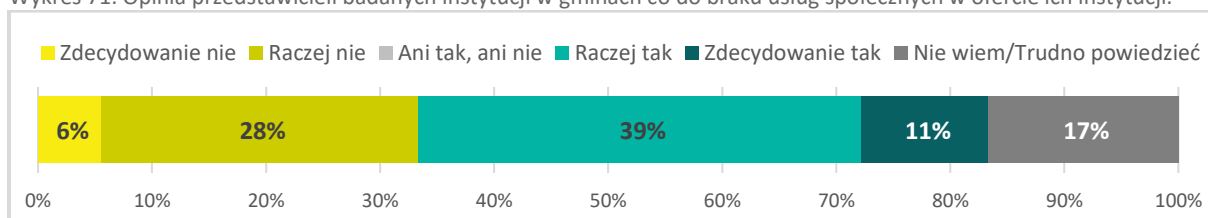
Badane instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 39% gotowe do 44% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 17% gotowe do 67% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 17% gotowe do 66% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

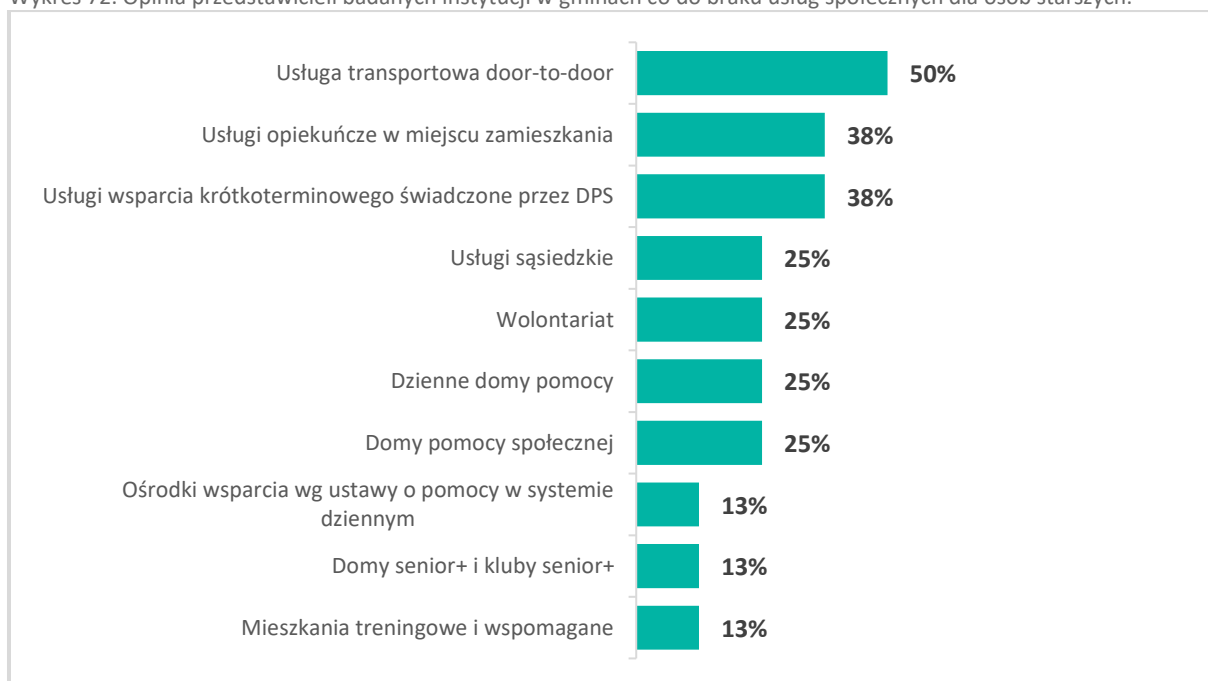
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem połowy (50% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.

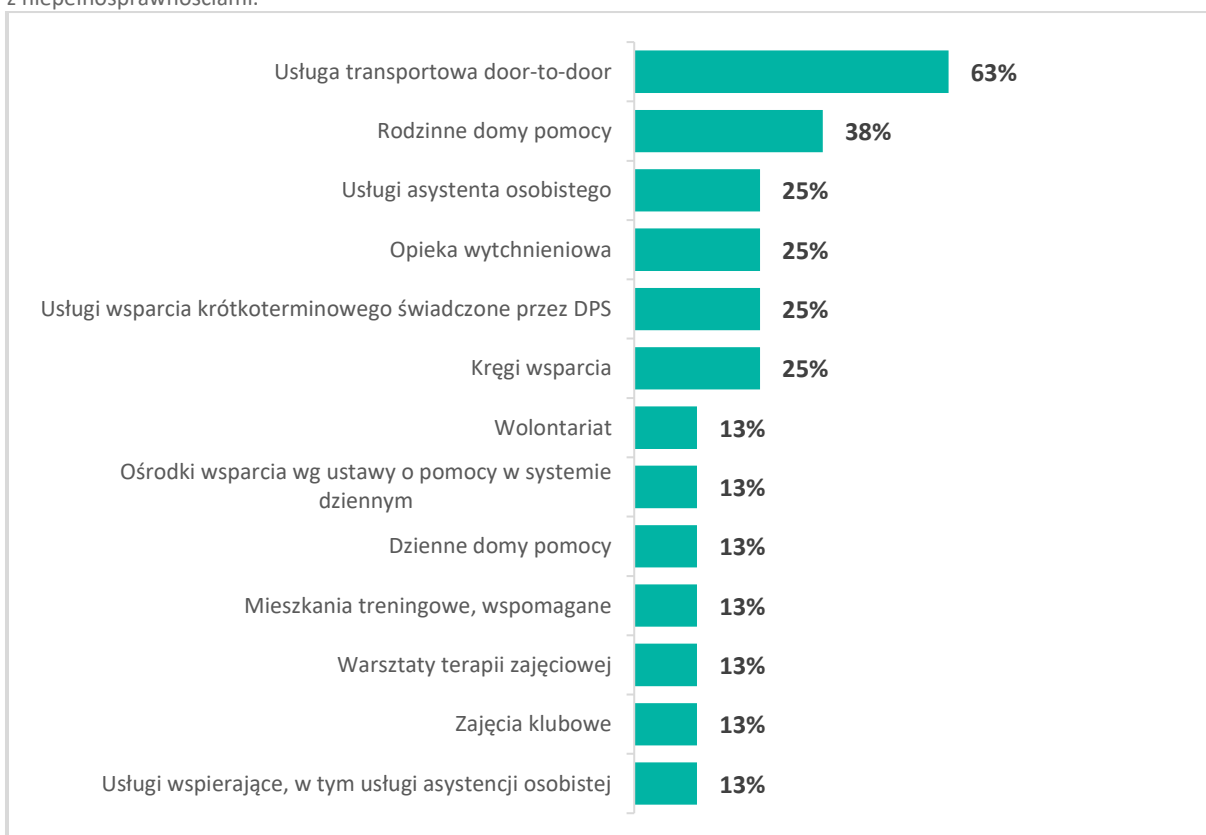

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje głównie usług społecznych dla osób starszych w postaci: usługi transportowej door-to-door, usług opiekuńczych

w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę oraz usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS.

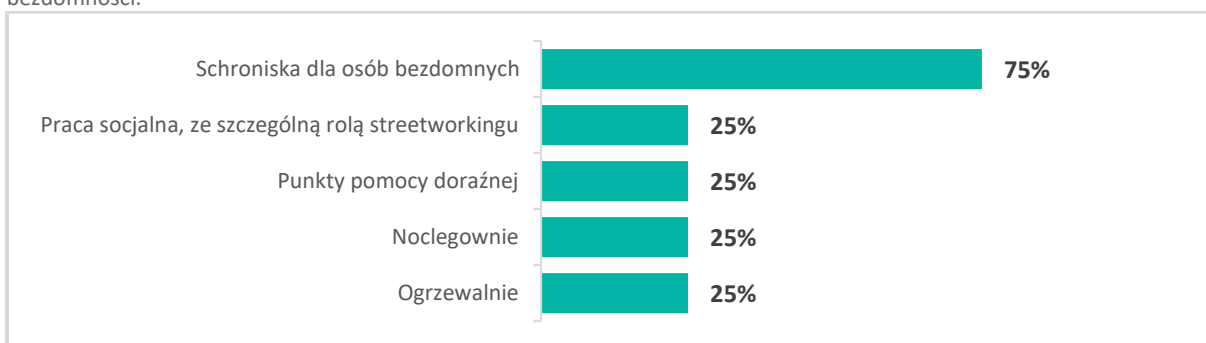
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci usługi transportowej door-to-door oraz rodzinnych domów pomocy, a także: wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej), usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, kręgów wsparcia oraz wolontariatu.

Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

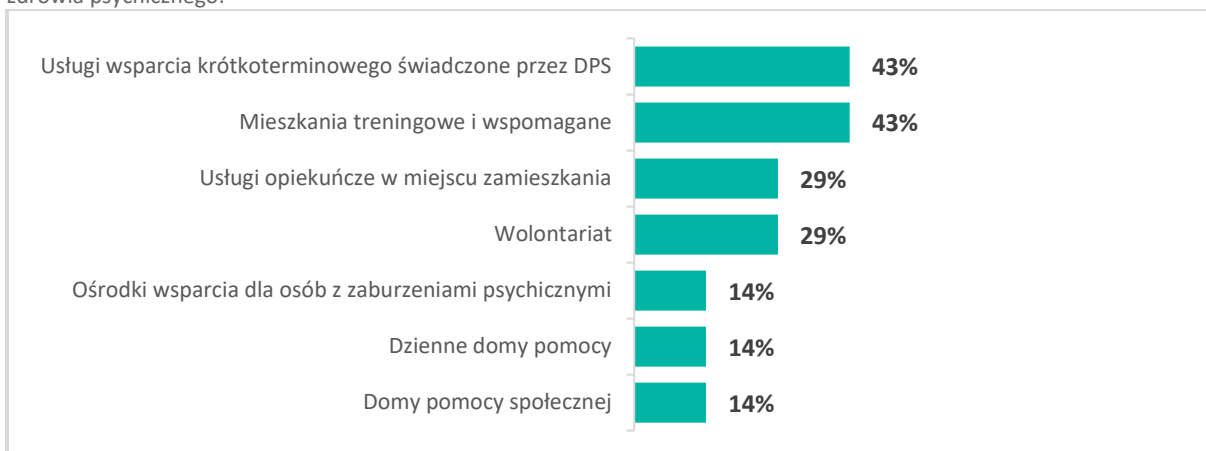

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności głównie w postaci schronisk dla osób bezdomnych. Poza tym

jako brakujące wymieniano usługi w formie: pracy socjalnej ze szczególną rolą streetworkingu, punktów pomocy doraźnej, noclegowni, ogrzewalni.

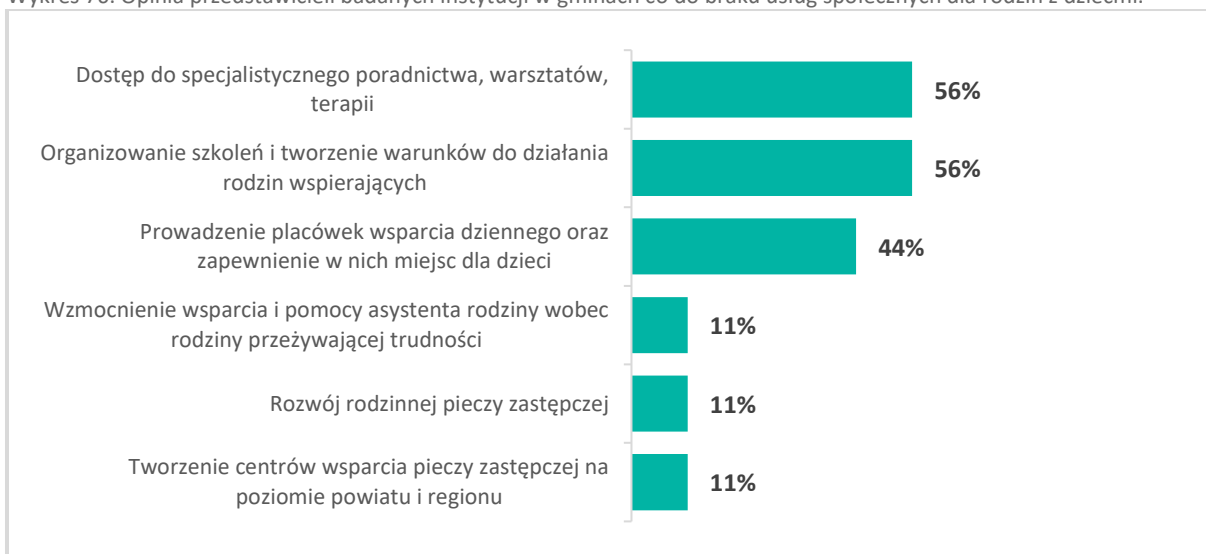
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS, mieszkań treningowych i wspomaganych, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę oraz wolontariatu.

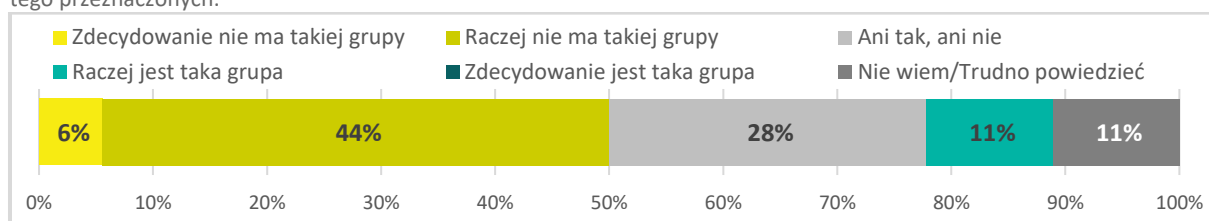
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii i innych działań wzmacniających rodzinę i podnoszących kompetencje rodzicielskie, organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających (zawieranie umów) oraz prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

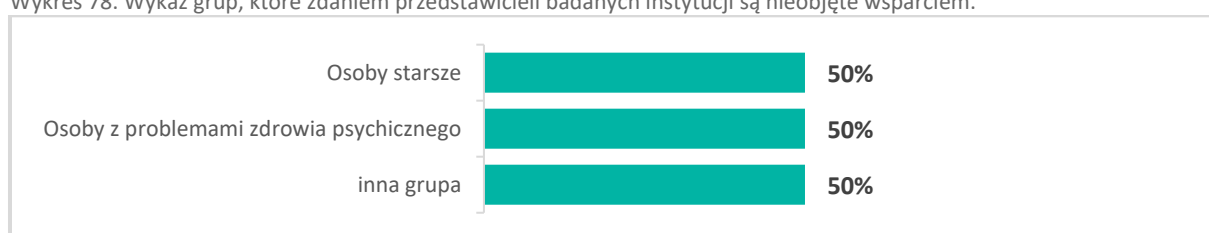
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w większości (50% badanych) nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych. Natomiast 11% badanych wskazuje, że jest taka grupa.

Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.

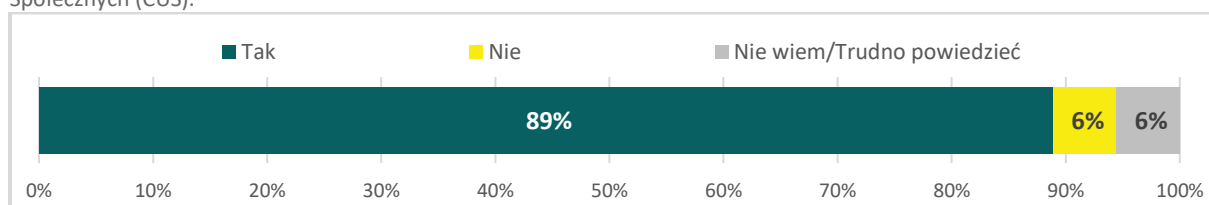
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Grupy społeczne nie objęte wsparciem instytucji gmin powiatu to: osoby starsze, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego oraz inna grupa.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie powiatu węgrowskiego.

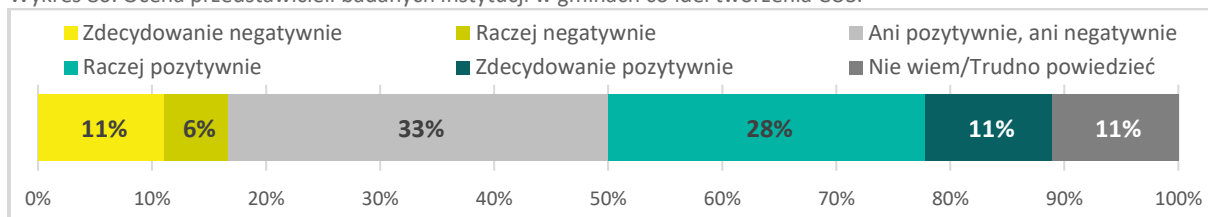
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli badanych instytucji (89% ankietowanych) w powiecie węgrowskim słyszała o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

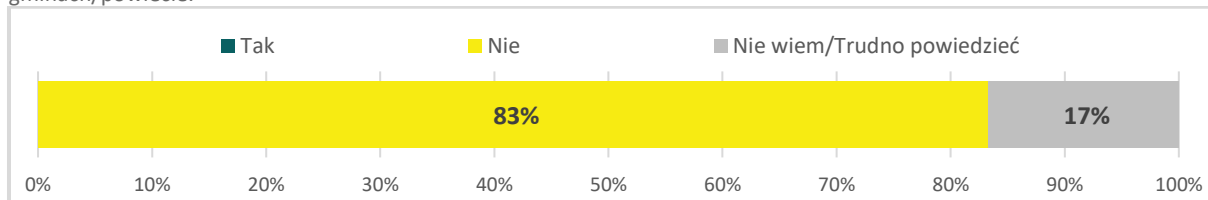
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (39% badanych) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminach/powiecie.

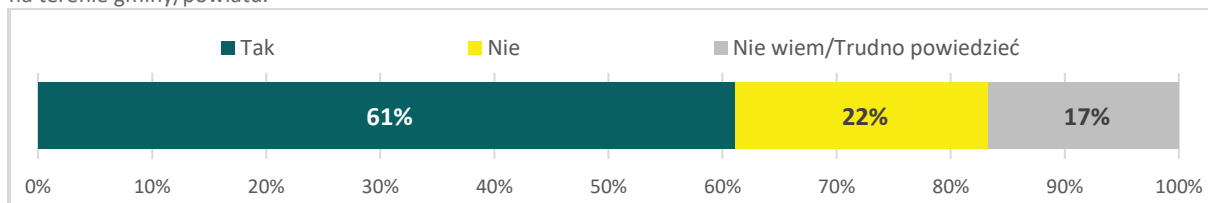
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji (83% ankietowanych) przyznała, że w ich gminach lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gmin powiatu węgrowskiego.

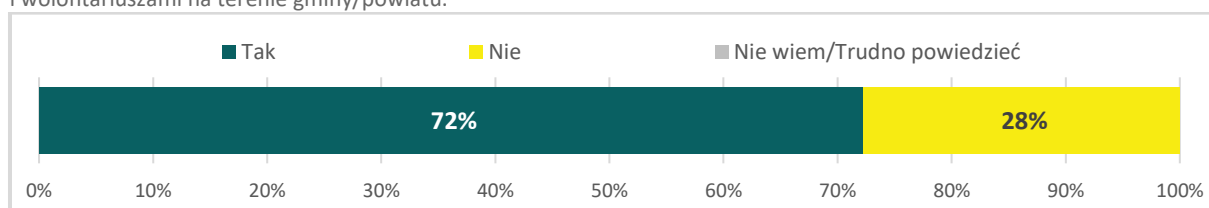
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (61% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminach lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

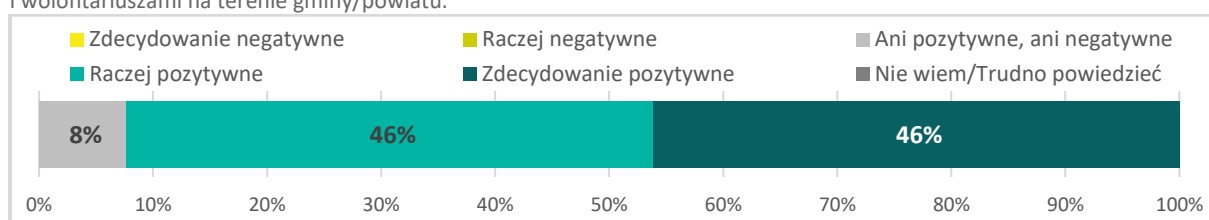
Wykres 83. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdecydowana większość (71% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

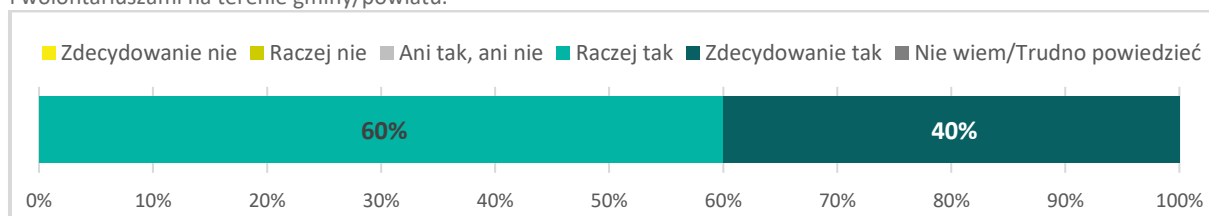
Wykres 84. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne (92% badanych).

Wykres 85. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi (100% badanych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie węgrowskim w 2023 r.	18
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie węgrowskim w 2023 r.	19
Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie węgrowskim w 2023 r.	19
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu węgrowskiego	20
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu węgrowskiego	22
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu węgrowskiego według rodzaju prowadzonej działalności	22
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu węgrowskiego	23
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku	25
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	25
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie węgrowskim w 2023 roku	25
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie węgrowskim 2023 roku	27
Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.	27
Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie węgrowskim w 2023 r.	31

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	34
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	34
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	34
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	34
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	35
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	35
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	35
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	36
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	36
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	36
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	37
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	37
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	38
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	38
Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych.	39
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	39
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	40
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.....	40
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	40
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	41
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	42
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	42
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	43
Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	43
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	44
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	44
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	45
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	45
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	45
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	46
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	46
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	46
Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	47
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	47

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	48
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach.	48
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	48
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach. ...	49
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	49
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	50
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	50
Wykres 42. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	51
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	51
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	52
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	52
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	53
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	53
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	54
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	54
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	55
Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.	55
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.	56
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	57
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	57
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	58
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	59
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	60
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	60
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	60
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	60
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	61
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	61
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach.	61
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	62

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	62
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	62
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	63
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	63
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	64
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	64
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	65
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	65
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	66
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	66
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	67
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	67
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	68
Wykres 78. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem.	68
Wykres 79. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	68
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.....	69
Wykres 81. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminach/powiecie.....	69
Wykres 82. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	69
Wykres 83. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	70
Wykres 84. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	70
Wykres 85. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	70